

obzornik

glasilo delovne organizacije

Naše gospodarjenje v preteklem letu

Zopet se je obrnilo leto in prišel je čas za pregled in obravnavanje doseženih poslovnih rezultatov v letu 1986.

Verjetno že dolgo časa nismo s tolikšnim pesimizmom čakali, kako se bodo računi »izšli«. Preteklo leto je bilo namreč eno najbolj črnih za lesno industrijo v celoti. V vsakem četrletju je bila namreč ugotovljena večja izguba, ki je po tretjem periodičnem obračunu v Sloveniji znašala že blizu 1300 starih milijard dinarjev.

Podobno se je dogajalo tudi na Brestu, saj smo že med letom ugotavljali, da so gibanja neugodna in da na koncu ne moremo pričakovati glavnih sprememb na bolje. Glavnimi vzroki za takšne rezultate so najbolj očitni: predimenzioniranost celotne slovenske lesne industrije ter posameznih obratov, ki so za hitro prilagajanje proizvodnje potrebam tržišča neokretni, slaba akumulativnost v preteklih letih, predvsem na račun izvoza, zato tudi zastarela in iztrošena oprema, pomanjkanje lastnih virov za obratna sredstva, visoka inflacija, velikokrat slaba organiziranost in ekstenzivno zaposlovanje. Kljub vsem deklaracijam in

napovedim lahko trdimo, da izvozniki v preteklem letu nismo bili deležni nikakršne družbene podpore, nasprotno, s politiko tečaja dinarja proti tujim valutam je bil stimuliran predvsem uvoz.

In kako so vse te neugodnosti vplivale na naše poslovanje?

Doseženi finančni rezultati temeljnih organizacij so taki, da razen v dveh (IVERKA in MINERALKA) ne zagotavljajo nikakršnih sredstev za sklade, v POHIŠTVU in TAPETNIŠTVU pa je bila ugotovljena izguba, ki je sicer pokrita s sredstvi rezerv TOZD in nepovratno odstopljenih sredstev rezerv nekaterih drugih delovnih organizacij. Novo po-

slavno leto smo začeli z zelo skromno zapuščino preteklega leta.

Oglejmo si bistvene značilnosti posameznih področij poslovanja, ki najbolj vplivajo na končni finančni izid.

PROIZVODNJA

Doseganje načrtovanega obsega in vrednosti proizvodnje je osnovna naloga poslovanja in od tega je v veliki meri odvisno, kakšni bodo doseženi finančni rezultati. Delovna organizacija je v letu 1986 dosegla 103,3 odstotka načrtovane vrednosti (19.174.047.000 dinarjev), kar je za 108 odstotkov več kot leto prej.

Fizični obseg proizvodnje, merjen v norma urah, pa je manjši od načrtovanega in je dosežen 95-odstotno.

Gibanje proizvodnje po vrednosti in fizično za vse temeljne organizacije je videti iz razpredelnice:

TOZD	Načrt 1986	Doseženo 1986	Indeks izpolnitve načrta	Indeks doseganja fizičnega načrta
POHIŠTVO				
— Pohištvo	4.151.648	4.166.433	100,4	81,0
— Strojgradnja	243.320	276.658	113,7	
MASIVA	1.606.544	1.743.950	108,5	114,6
ŽAGALNICA	1.730.988	1.707.574	98,6	93,6
GABER	1.971.947	2.209.519	92,7	113,1
IVERKA	4.339.904	4.021.972	92,7	92,8
TAPETNIŠTVO	1.754.375	1.604.008	91,4	84,8
JELKA	1.461.840	1.502.850	102,8	99,4
MINERALKA	1.206.300	1.823.333	151,2	123,5
PRODAJA	40.454	117.750	118,7	—
SKUPAJ	9.234.353	18.566.074	103,3	94,6

Vidimo, da vrednost načrtovane proizvodnje ni bila dosežena v ŽAGALNICI, IVERKI in TAPETNIŠTVU, fizično pa so načrtovane količine proizvedli le v MASIVI, GABRU in MINERALKI.

Pomembno je povedati, da v strukturi fizičnega obsega proizvodnje predstavljajo izvozni izdelki 48 odstotkov. Največji delež v strukturi celotne vrednosti proizvodnje še vedno nosi furnirano pohištvo (26%), sledijo iverne plošče (21%), masivno in kuhinjsko pohištvo (po 11,5%), mineralne plošče (9,5%), žagan les in tesani trami (9,3%) in tapetniški izdelki (8,4%). Glavne značilnosti proizvodnje po temeljnih organizacijah so bile naslednje:

V POHIŠTVU so se v glavnem srečevali z že znanimi težavami (slaba oprema, kadrovske problemi, majhne serije, nihajoče obremenitve). Dodatno so na obseg in kakovost proizvodnje negativno vplivale še nepravčasne dobave in neustrezna kakovost nekaterih materialov (furnirji, iverke, površinski materiali).

MASIVA je načrtovano proizvodnjo dosegla tako fizično kot vrednostno. Doseženi so bili načrti izvozne proizvodnje

kot tudi tisti za domače tržišče, le načrta kooperacije niso dosegli.

V ŽAGALNICI niso dosegli načrtovanega obsega proizvodnje, kar velja tako za žago kot za stolarno.

Na žagi so imeli težave s slabo kakovostjo hlodovine, poleg tega pa so jo spomlad napadli še škodljivci, kar je pomenilo slabšo kakovost žaganega lesa. V drugem polletju pa je žaga obratovala v dveh izmenah, to pa je bilo premalo, da bi dosegli plan.

V stolarni so glavni vzroki manjšega obsega proizvodnje v premajhni zmogljivosti krojilnice ter občasnih motnjah pri nabavi rezil, lepil in vezanih plošč.

GABER je izpolnil proizvodne načrte tako vrednostno, kot fizično. Večjih težav v proizvodnji ni bilo. Izpadel je del proizvodnje za izvoz, nekaj težav pa so imeli pri uvajanju proizvodnje predelnih sten iz negor plošč za ladje.

IVERKA ni dosegla načrtovane proizvodnje predvsem zaradi okvar na važnejših strojih. Opravili so tudi večji remont, ki je trajal od 6. 10. do 12. 12. Pri ponovnem zagonu tovarne pa je nastopilo (nadaljevanje na 2. strani)

Cestitka ženskemu delu našega kolektiva je na 5. in 6. strani.

Naše gospodarjenje v preteklem letu

(nadaljevanje s 1. strani)
več težav pri usklajevanju funkcij nekaterih sklepov, kar je povzročilo dodatne zastoje in izpad proizvodnje.

TAPETNIŠTVO. V tej temeljni organizaciji je bila proizvodnja nižja od načrtovane zaradi slabe prodaje gotovih izdelkov v tretjem trimesečju, ki je ni bilo mogoče več nadomestiti, kljub delu ob prostih sobotah. Tudi dejanski časi izdelave so bili daljši, kot pa so bili načrtovani.

JELKA. Vrednostni načrt proizvodnje je bil presežen, fizični pa je bil le 0,64 odstotne točke pod načrtovanim. Boljše rezultate bi dosegli, če ne bi v prvem trimesečju izpadla proizvodnja žaganega lesa in tramov zaradi slabega vremena, dokaj razdrobljene proizvodnje in težav pri nabavi kakovostnih izdelavnih materialov.

MINERALKA je najuspešnejša temeljna organizacija, saj je presežila tako vrednostni, kot fizični obseg proizvodnje. Proizvodnja pa je bila usklajena z zahtevami kupcev, zato je prihajalo v posameznih obdobjih do nihanj in je bilo spričo tega potrebno daljša obdobja delati v treh izmenah.

PRODAJA. V tej temeljni organizaciji je proizvodnja v vzorčni delavnici višja od načrtovane za 19 %.

STROJEGRADNJA je presegla letni načrt proizvodnje kljub temu, da je bilo nekaj ovir pri doseganju še boljših rezultatov (slabša organiziranost, nabava materiala, premajhne strojne zmogljivosti, kader). Program proizvodnje pa je usmerjen na tri področja:

- strojna oprema za širinsko lepljenje lesa,
- za površinsko prekrivanje (lakiranje, luženje) in
- za profilno in medfazno brušenje.

NABAVA

Domači trg:

Ponudba je bila boljša kot leta 1985. Glede na to so se tudi nekoliko izboljšali plačilni pogoji, ki pa še vedno pre-

cej odstopajo od naših prodajnih.

Cene so se gibale zelo različno, v glavnem pa so sledile inflaciji. Najbolj so se z ozirom na leto 1985 povečale cene bukovega furnirja (indeks 247), pohištvenega okovja (indeks 230), tapetniškega blaga (indeks 208) ter dekor papirja (indeks 199).

Največ težav so povzročali kratki dobavni roki, ki so bili posledica hitrih sprememb v proizvodnji, ali pa na kratek rok vezana izdelava vzorcev za nekatere kupce oziroma sejmne.

Področje kooperativnega sodelovanja je ostalo organizacijsko nespremenjeno, kaže pa težnjo obračanja k proizvajalcem iz drugih republik, kjer so cene nižje.

Uvoz:

Uvozili smo za 907.136.000 dinarjev raznih reprodukcij **skih materialov, surovin in rezervnih delov. Letni načrt je bil dosežen 77-odstotno.**

V vrednosti uvoza predstavlja konvertibilno območje 77 %, klirinško pa 23 odstotkov.

Največja težava pri uvozu je kasnitev plačil v tujino, kajti banka je devizno nelikvidna. Zato preteče več mesecev preden dobi naš dobavitelj plačilo, to pa pomeni veliko oviro pri sklepanju nadaljnjih poslov. Iz teh razlogov je bil pretežni del uvoza realiziran preko kooperacijskih pogodb (kontokorent) in maloobmejnem prometu.

Devizne cene uvoznih materialov se v letu 1986 niso spreminjale, izjema so lepljeni furnirji in lesne robne folije, kjer je bila rast 7-odstotna, pri površinskih materialih pa 1 do 4-odstotna.

PRODAJA

Domači trg

Vrednost prodaje je bila v letu 1986 za 23,2 odstotka nad načrtovano, seveda pa moramo pri tem upoštevati rast cen, tako da ta podatek ne kaže tudi enako fizično rast prodaje. Pozitiven premik je vsekakor, da so bile zaloge na koncu leta za 8 odstotkov nižje kot so bile začetne, vendar pa vsi cilji, ki so bili oprede-

ljeni s posameznimi sanacijskimi programi (predvsem v POHIŠTVU) niso bili doseženi.

Dokaj ugodna je bila tudi prodaja primarnih izdelkov, predvsem negor plošč in žaganega lesa.

Minulo leto je bilo s prodajnega vidika značilno po tem, da je bila precej visoka konjunktura v začetku, ter vse manjše povpraševanje proti koncu leta.

Nenehno teče proces raznih prodajnih akcij, prizadevanj za doseganje čim boljših prodajnih pogojev, ter na oblikovalnem področju, kjer je bil v zadnjih letih dosežen viden napredek. Na sejmih smo predstavili vrsto novih programov, ki so prejeli tudi vidna in pomembna priznanja.

Izvoz

Prodaja na tuja tržišča že drugo leto upada, kar je posledica zavestne odločitve, saj dohodek, ki ga dosegamo na tujem, ne zagotavlja normalnega nadaljevanja poslovanja.

Vrednost izvoza je dosegla lani 10.877.034 \$ ali 89,4 odstotka letnega plana. Od tega je 9.509.874 \$ (87 %) konvertibilnega izvoza, klirinškega pa 1.371.160 \$ ali 13 odstotkov. V primerjavi z letom 1985 je izvoz manjši za 8 odstotkov, oziroma za 878.000 \$. Delež pohištva v izvozu je seveda največji (76,7 %), sledijo žagan les z

11,3 odstotka, iverne plošče s 6,2 odstotka ter negorljive plošče s 5,8 odstotka.

FINANČNI REZULTATI

Vsi učinki našega prizadevanja, delovanja okolja in splošnih gospodarskih razmer se izkažejo v finančnem rezultatu. Neizpolnjeni proizvodni načrti, manjša prodaja na domačem trgu kot bi bilo nujno za občutnejše zmanjševanje zalog in povečano obračanje sredstev, zmanjševanje izvoza in njegova nedohodkovnost, visoke obresti ter notranje slabosti so prispevali k neugodnemu finančnemu rezultatu.

V tabeli so prikazani glavni elementi za celo delovno organizacijo.

KATEGORIJA		Indeks na l. 1985	Indeks na plan
1. Celotni prihodek	27.550.769	192	120,6
2. Dohodek	5.646.788	208	113,5
3. Čisti dohodek	3.704.015	198	116,2
4. Rezervni sklad	125.722	151	65,5
5. Poslovni sklad	—	—	—
6. Izguba	281.770	641	—

Z izgubo sta poslovali TOZD POHIŠTVO (175.104 tisoč dinarjev) in TAPETNIŠTVO (106.666 tisoč dinarjev), poslovanje pa je moteno tudi v ostalih temeljnih organizacijah z izjemo MINERALKE.

Celotni prihodek je delovna organizacija dosegla z indeksom 120,6 glede na letni načrt in z indeksom 192 v primerjavi z letom prej. Dohodek je tudi večji od načrtovanega za

13,5 odstotka ter je porasel z indeksom 208 glede na leto 1985. Ti pokazatelji bi bili nedvomno slabši, če ne bi med letom prenašali učinkov revalorizacije v celotni prihodek ter zmanjšali amortizacijo za tisti del, ki je bil obračunan za že odpisana osnovna sredstva pri TOZD, ki imata izgubo in tistih, ki bi jo imele, če tega ne bi storili.

Čisti dohodek je za 16,2 odstotka večji od planiranega, in je za 98 odstotkov presegel doseženega v letu 1985.

Ostanek čistega dohodka je dosegel 14 odstotkov načrtovane vrednosti in 62 odstotkov vrednosti iz l. 1985. Poslovnega sklada ni formirala nobena temeljna organizacija,

zato to pomeni tudi izredno slabo osnovo v začetku letošnjega leta.

Izguba v obeh TOZD bo krita do oddaje zaključnega računa z nepovratnimi sredstvi in sicer iz lastnih rezerv, rezervnih skladov drugih temeljnih organizacij in odstopljenih sredstev rezerv drugih delovnih organizacij.

P. Kovšca

Pri kalkulacijah škriplje

Pred časom, slabi dve leti je od tega, smo se v Brestu odločili, da bomo kalkulacije obdelovali s pomočjo računalnika. To so nam narekovali vse večji problemi, pogojeni z visoko inflacijo ter neprestanimi spremembami cen surovin, materialov in izdelkov.

Skratka, ustvarjene so bile takšne družbenoekonomske razmere, da smo morali začeti sproti spremljati in analizirati gibanje cen in njihov vpliv na dohodkovnost, ter analizirati in na novo določevati cene izdelkom.

Temu bi težko sledili s kalkulacijami po klasičnem načinu, zato smo v ta sistem vključili računalnik.

Na začetku so morale ustrezne službe poleg priprave sistema računalniške obdelave v računalnik vnesti vrsto novih podatkov. Tehnološke službe temeljnih organizacij so morale za svoje izdelke vnesti sestavnice (tehnološko listo), nabavne službe pa cene surovin in materialov. V nadaljnjem procesu je potrebno podatke, ki se spreminjajo (običajno so to cene), stalno ažurirati.

Kasneje smo ugotovili, da pri takšnem načinu obdelave kalkulacij s pomočjo računal-

nika še vedno škriplje, kar pomeni, da kalkulacije ki jih obdelava računalnik, niso vedno »užitne«. Zato smo si v zadnjem času močno prizadevali, da odpravimo vse napake, oziroma, da do napak ne bi več prihajalo. Sistem obdelave kalkulacij naj bi torej deloval brezhibno. Ustrezne službe so dobile zadolžitve in naloge; tudi z nekaterimi odprtimi vprašanji in nejasnostmi smo opravili. Nekaj drugih pomanjkljivosti ki jih je pokazala praksa, pa kljub vsemu nismo dovolj hitro odpravili.

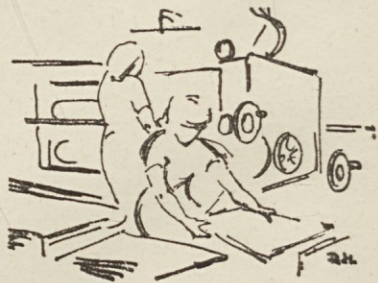
Predvsem nabavna služba (domači trg in uvoz) morata poskrbeti za sprotno vnašanje novih cen materialov. Tudi šifre novih materialov sme odpirati ali brisati le nabavna služba (temeljna organizacija da le zahtevek).

Za interno kooperacijo mora poskrbeti nabavna služba, kljub neposrednim dogovorom med posameznima temeljnima organizacijama. Tehnologi morajo v celoti razčistiti z vsemi materiali, ki so v sestavnih.

Služba AOP mora ob sodelovanju drugih služb poskrbeti za natančna in jasna navodila, tako da bo vsak udeleženec v tem sistemu vedel, za katere podatke je odgovo-

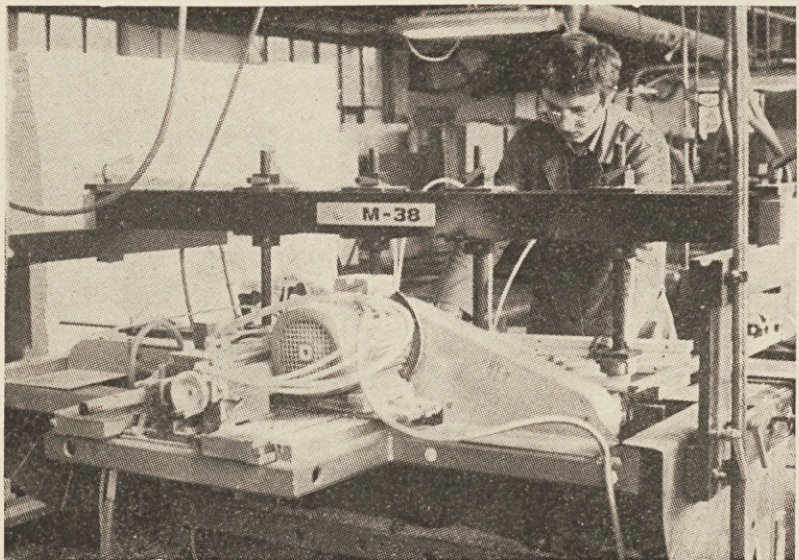
ren, ter kako in kdaj jih mora dati v računalnik.

Stvari so bile tako postavljene že ob začetku uvajanja tega sistema. Razna, tudi drobna vprašanja pa niso bila dovolj dorečena, kar je imelo za posledico nejasnosti in napake. Tudi odnos vseh, ki bi morali dati posamezne podatke, ni bil vedno dovolj odgovoren. Tudi drobna, pa čeprav nezavestna napaka pri posameznem podatku lahko na koncu povzroči »veliko napako«.

Napake in slabosti v našem organiziranju in v sistemu dela pridejo na dan prav ob računalniški obdelavi. Predvsem je potrebna natančnost, doslednost in odgovoren odnos do izpolnjevanja dolžnosti.

J. Frank

Nova mozničarka v Jelki

Gospodarski načrt za leto 1987

Pripravljen je tudi drugi del planskih dokumentov za letošnje leto. To je sam načrt, ki konkretizira poslovno politiko in v numeričnem delu izraža opredeljene cilje ob upoštevanju predvidenih pogojev in možnosti.

Nekatere opredelitve na posameznih področjih:

ZAPOSLOVANJE

V letu 1987 v delovni organizaciji ne načrtujemo povečanja števila zaposlenih. Po temeljnih organizacijah je predvideno gibanje števila zaposlenih različno glede na potrebe proizvodnje in poslovnega procesa. Tako načrtujemo povečanje v temeljnih organizacijah Strojgradnja in Prodaja ter v delovni skupnosti Skupne dejavnosti. Pri delovni skupnosti gre za povečanje števila zaposlenih zaradi nezasedenosti nekaterih strokovnih del in zaradi predvidenega formiranja razvojnega teama. Pri Strojgradnji pa gre za novo dejavnost, kjer je kljub predvidenemu povečanju skupno število zaposlenih še vedno sorazmerno majhno.

Občutnejše zmanjšanje števila zaposlenih načrtujemo v temeljnih organizacijah Pohištvo in Tapetništvo, kar smo v TOZD Pohištvo v bistvu delno že realizirali konec lanskega leta.

Morebitno trenutno pomanjkanje zaposlenih v posamezni temeljni organizaciji bomo še naprej reševali s prerazporeditvami delavcev med temeljnimi organizacijami.

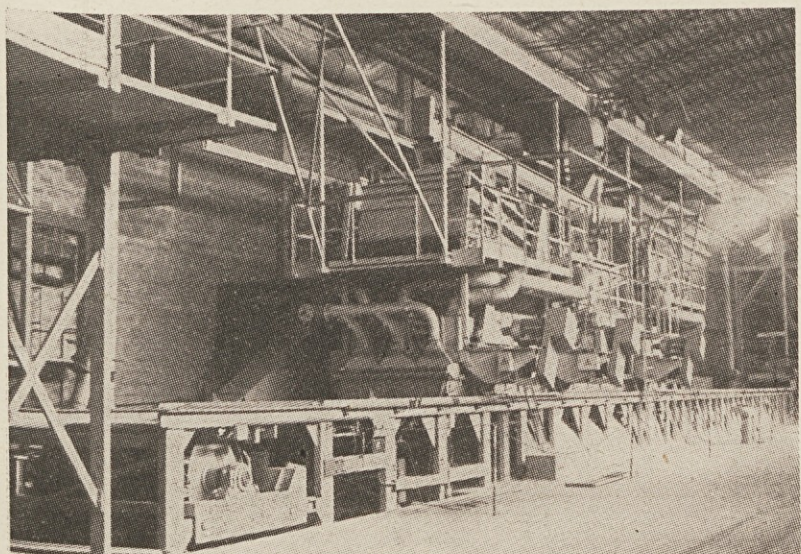
NABAVA

V načrtu nabave so številčno opredeljene predvsem potrebe po deviznih sredstvih za oskrbo proizvodnje. Uvoz surovin, repromateriala in rezervnih delov (za tekoče in investicijsko vzdrževanje) načrtujemo v letu 1987 za 22 odstotkov več od realiziranega v preteklem letu. Po področjih uvoza je povečanje različno; s klirinskega načrtujemo povečanje uvoza za 51 odstotkov, konvertibilnega pa za 14 odstotkov. V strukturi predstavlja načrtovani delež uvoza s konvertibilnega področja 72 odstotkov.

Načrtujemo tudi za preko 2 milijona dolarjev uvoza opreme po sistemu leasing. Le-ta naj bi bil realiziran v okviru načrtovane investicije za TOZD Pohištvo in uvoz preostalega dela računalniške opreme.

PROIZVODNJA

Vrednostno prikazan obseg proizvodnje se povečuje z indeksom 215, kar je v največji meri posledica uskladitve proizvodnih cen s porastom cen surovin in repromaterialov. Fizični obseg proizvodnje naj bi bil za 0,7% višji od doseženega v letu 1986, ob tem, da v letu 1987 načrtujemo v norma urah tudi proizvodnjo Strojgradnje, medtem ko za leto 1986 tega podatka nimamo. Brez Strojgradnje je načrtovana proizvodnja za 2,6% nižja od dosežene v letu 1986.

Nova natresna postaja v Iverki

nizacij preusmerja na domači trg, vse težji.

Letos načrtujemo za 1,5 odstotka nižji skupni izvoz (izraženo v dolarjih) kot smo ga dejansko dosegli v letu 1986. Samo konvertibilni izvoz pa načrtujemo za 8 odstotkov višji od doseženega v lanskem letu.

Dinarsko povečanje izvoza zaradi predvidenega naraščanja tujih valut v primerjavi z dinarjem načrtujemo z indeksom 142, kar je veliko manj od predvidenega povečanja prodaje na domačem trgu.

V strukturi izvoza izdelkov načrtujemo večji delež mineralnih plošč in lesnoobdelovalnih strojev in naprav ter manjši delež ivernih plošč in žaganega lesa. Predvidevamo, da bo pohištvo v izvozu zastopano z enakim deležem kot v preteklem letu. Po področjih prodaje načrtujemo za 9 strukturnih točk povečan delež konvertibilnega izvoza v primerjavi z doseženim razmerjem med konvertibilno in klirinogom v letu 1986.

NALOŽBE

V letošnjem letu načrtujemo dokončanje naložbe v TOZD Masiva in naložbo v TOZD Pohištvo. V tej temeljni organizaciji je predračunska vrednost načrtovana v višini 1.456 milijonov dinarjev. Pri tem predvidevamo zagotovitev lastnih virov sredstev iz amortizacije v višini milijarde dinarjev, preostali del pa iz amortizacijskih sredstev leta 1988. Vendar potrebujemo v TOZD pohištvo poleg opredeljenih vlaganj (za domačo opremo in del za gradbena dela) tudi uvozno opremo. Načrtujemo, da bi le-to uvozili po sistemu leasing, kar smo že opredelili v poglavju nabave.

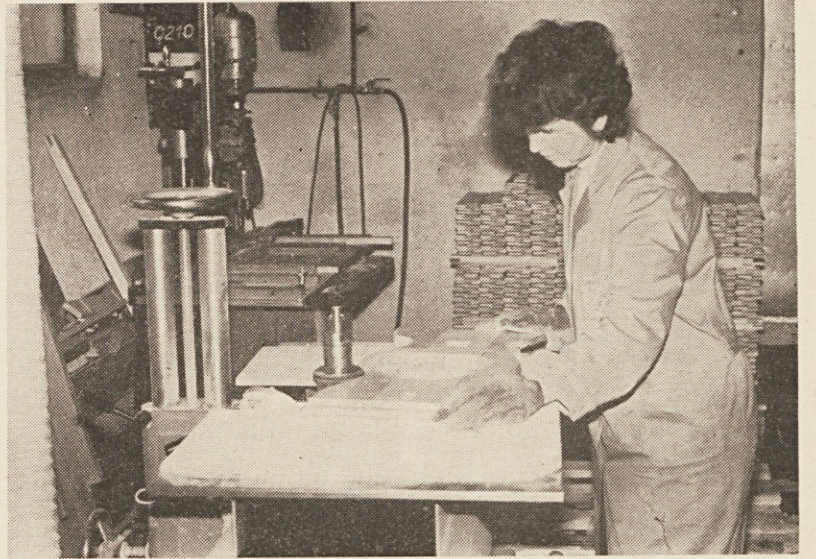
FINANČNI REZULTATI

Pri celotnem prihodu načrtujemo nominalno rast z indeksom 180 v primerjavi z letom 1986. Dohodek naj bi nominalno porasel za 94 odstotkov, kar pomeni počasnejšo rast porabljenih sredstev od rasti prihodka. To naj bi dosegli z racionalnejšo porabo materiala in manjšim deležem obresti. Te moramo doseči na podlagi hitrejšega obračanja sredstev in s tem tudi manjšimi potrebami po izposojenih virih sredstev.

Načrtujemo, da bo čisti dohodek porasel za 80 odstotkov. Največji delež v čistem dohodku predstavljajo sredstva za osebne dohodke. Le-ti naj bi v masi porasli za 85 odstotkov. Razporeditev sredstev v poslovni sklad načrtujemo v TOZD Mineralka, manjše zneske (praktično le za pokrivanje obveznosti do gospodarske infrastrukture na republiški ravni ter do gospodarsko manj razvitih republik in pokrajine) pa še v TOZD Gaber, Tapetništvo, Strojgradnja in Prodaja.

Posebej moramo pri načrtu za leto 1987 poudariti dejstvo, da TOZD Pohištvo izkazuje izgubo (979 milijonov din) in da kljub večjemu številu in načinu načrtovanju nismo uspeli z izračunom pozitivnega rezultata. Vendar pa za to temeljno organizacijo posebna strokovna komisija pripravlja sanacijski program. Tudi pri TOZD Masiva načrtovani ostanek dohodka zadošča samo za osebne dohodke, za rezervni sklad in za del stanovanjskega dela skupne porabe. Zato bomo morali v takih primerih problematiko skupne porabe razreševati v okviru delovne organizacije.

Opozorim naj še, da za delovno organizacijo predstavlja načrtovani delež akumulacije (poslovni in rezervni sklad) v celotnem prihodu 1,5 odstotka, delež izgube pa 2 odstotka. Ker pa načrtujemo tudi sredstva za skupno porabo, je načrtovani ostanek čistega dohodka poziti-

Brušenje robov v žagalnici

ven v višini 30 milijonov dinarjev.

OSEBNI DOHODKI

Povprečne mesečne neto osebne dohodke na zaposlenega v letu 1987 načrtujemo v višini okrog 165.000 din, kar pomeni nominalni porast v primerjavi z letom 1986 za 80 odstotkov. Ta porast je nekoliko nižji od porasta mase sredstev, ker predvidevamo nekoliko višje obveznosti iz osebnih dohodkov (kot so pravzaprav že na začetku le-

tošnjega leta). Za razporejanje čistega dohodka na porabo in akumulacijo, odvisno od doseženih rezultatov, bomo upoštevali določila sporazuma naše dejavnosti.

x x x

To je povzetek nekaterih bistvenih značilnosti našega letošnjega gospodarskega načrta, v celoti pa bomo delavci o njem razpravljali in ga sprejemali na organih upravljanja prav v teh dneh.

M. Širaj

Razvojne možnosti so v znanju

Težak položaj, v katerem se je znašla delovna organizacija, prav gotovo pripelje do razmišljanja, kje tiči vzrok za takšno stanje in kje so možnosti za rešitev iz težav.

Nujno je uvajanje novih tehnologij v proizvodne procese. Nadaljnje zaostajanje na tem področju bi potisnilo naše gospodarstvo in družbo v celoti vedno bolj na obrobje razvitega sveta. Ob tem se zastavlja vprašanje, kakšne so kadrovske možnosti za uvajanje novih tehnologij. V Brestu ugotavljamo, da je kadrovska struktura slaba in nezadostna. Ob spiskih delavcev, ki so že zapustili Brest in ga še zapuščajo se moramo vprašati, kje so vzroki, da je do takšnega stanja prišlo.

V začetku sedemdesetih let je Brestov razvoj temeljil na zasnovi takoimenovanega ekstenzivnega razvoja, za katerega je bila značilna delovno intenzivna tehnologija. To smo dobili s prenosom iz industrijsko razvitih zahodnih dežel, predvsem iz Zvezne republike Nemčije. Za obvladovanje nove tehnologije smo potrebovali obilo domače delovne sile. Dobil smo jo predvsem z deagrarnizacijo in z vključevanjem ženske delovne sile. Pri tem pa je uvožena tehnologija po zahtevnosti preseгла tedanji kadrovski potencial. Ta je po svoje sprejel pridobljene vrednote in si seveda temu primerno tudi ustrezno prikrojil nekatere splošno sprejete zakonitosti, značilne za industrijsko družbo.

Takšna razvojna zamisel je veljala vse do konca sedemdesetih let, ko je njena moč začela pospešeno pojemati, saj je izčrpala vire, iz katerih se je napajala. Poleg surovinskih in energetskih virov so bili ključnega pomena kadrovski

vir, predvsem v obliki cenene delovne sile. To je bilo obdobje, ko je bila delovna organizacija še akumulativna. V tem obdobju bi morali pričeti z postopnim prestrukturiranjem, ki naj bi potekalo ob uvajanju zahtevnejših tehnologij.

Te stvari je takrat dojel le malokdo.

Vztrajali smo pri klasični zamisli nadaljnega razvoja, čeprav so bili osnovni viri za to že precej izčrpani. Ker jih nismo obnovili, pa tudi zaradi kadrovskega potenciala, je bilo mogoče proizvodnjo nadalje organizirati le s pospešenim priseljevanjem delavcev iz manj razvitih območij. Za nameček sta v tem času znanje in strokovnost kot kriterija napredovanja in nagrajevanja izgubila svoj pomen. Popustili smo do te mere, da nista bila več nujen pogoj. Vse bolj so ju nadomeščale delovne izkušnje in interno priznane kvalifikacije. V tem je nedvomno tudi eden od osnovnih vzrokov za razvrednotenje izobrazbe. Vse bolj je bilo opevano fizično delo in delovne izkušnje.

Tako smo se znašli sredi osemdesetih let. Kakšnih pomembnih kadrovskih in tehnoloških sprememb nismo dosegli.

Kaj naj storimo v položaju, v kakršnem smo? Tudi če bomo zbrali denar za posodobitev proizvodnje in nakup sodobne tehnologije, nam bo pomanjkanje znanja v veliki meri zaustavljalo hiter in uspešen razvoj.

Če hočemo najti izhod iz labirinta, moramo temeljito pretehtati naše sedanje možnosti.

Nikakor se ne bi smeli odpovedati nadaljnjemu tehnolo-

(nadaljevanje na 4. strani)

Nov računalnik kmalu v obratovanju

Že v novembrski številki smo pisali o nabavi novega, večjega računalnika na Brestu. Še v lanskem letu je prišlo sedem od stodevetih enot. Žal tudi ob pisanju tega sestavka še čakamo na ostale enote, ki pa bodo po zagotovilih dobaviteljev prispele še pred izidom te številke glasila.

Ob tej priložnosti je potrebno poudariti nekaj stvari glede dobave te opreme. Namreč, nova oprema je neprimerno cenejša v primerjavi z opremo, ki jo imamo sedaj. Poleg večje zmogljivosti računalnika na ta način pridobimo skupaj s Kovinoplastiko preko 60 terminalov, ter poleg tega šest osebnih računalnikov, ki sodijo med najboljše te vrste.

Druga pomembna stvar je, da si obetamo s prodajo starega računalnika pokriti velik del stroškov zamenjave.

Razumljivo je, da se ob položaju, v kakršnem je Brest, veliko delavcev sprašuje, če je ta investicija, čeprav majhna, nujnejša od zamenjave kakega stroja v proizvodnji. Odgovor na to vprašanje ni najbolj enostaven. Omejiti se moramo na oceno, da računalnik v taki delovni organizaciji kot je Brest, vedno bolj predstavlja »ključni stroj«, ki v veliki meri uravnava delovanje vseh ostalih strojev. Večino podatkov o pretokih materiala, izdelkih, finančnih tokovih, zasedenosti posameznih strojev in še marsikaj dobimo neposredno ali pa posredno prav s pomočjo računalnika.

Kaj si od novega računalnika lahko obetamo?

Najprej je treba navesti, da se bo občutno povečala produktivnost vseh, ki delajo in bodo še delali s terminali, saj je bil to eden osnovnih razlogov za zamenjavo.

Z njim bomo dobili možnost uporabe jezikov četrte generacije, kar naj bi dodatno povečalo produktivnost ljudi v računskem centru in pospešilo razvoj nekaterih projektov.

Osebnih računalnikov nam ponujajo nekaj izredno uporabnih rešitev pri avtomatizaciji pisarniškega poslovanja, kot tudi nekaterih rešitev za taktni nivo odločanja.

Na žalost je treba ugotoviti, da se bodo pojavile tudi nekatere nove težave. Vsak morebitni izpad računalnika bo

odslej pomenil toliko večjo zavoro v poslovanju, saj bo to pomenilo delno blokado preko sto delovnih mest.

Delavci v računskem centru imajo na ta način bolj zvezane roke, še posebej, če je potrebno poseči v operacijski sistem.

Te probleme nameravamo rešiti z nabavo sodobnejše systemske programske opreme ter z večjo specializacijo ljudi v računskem centru.

Za zaključek pa le še podatek, da v razvitih državah zamenjujejo računalnike povprečno na 19 mesecev. Na Brestu smo to storili prvič po desetih letih, sedanja, druga zamenjava pa je po šestih letih.

S. Ferfila

Razvojne možnosti so v znanju

(nadaljevanje s 3. strani)

škemu razvoju. Prednost bi morali dati tehnologiji, ki bi bila intenzivna po delu in znanju. Kratkoročno bi morali poiskati notranje rezerve z ustrezno prerazporeditvijo sedanjega strokovnega kadra, ter istočasno omejili fluktuacijo. Vse sile moramo vložiti v to, da s pomočjo ugodnosti, ki jih kot delovna organizacija lahko nudimo in ki so za mlade ljudi še vedno zanimive, pridobimo kar največ novega strokovnega kadra (študentske, kadrovske stanovanja...).

Praksa dokazuje, da nimamo možnosti za izboljšanje

položaja brez opiranja na lastne strokovne moči in lasten strokovni razvoj, seveda gledano dolgoročno. Samo kot primer: sedanja zasnova razvoja Bresta, pa tudi razvojnega oddelka je v nasprotju z vsemi opredelitvami in potrebami. Ob dejstvu, da je z razvojnimi delom zaposlenih manj kot odstotek v Brestu zaposlenih delavcev, ni potreben poseben komentar.

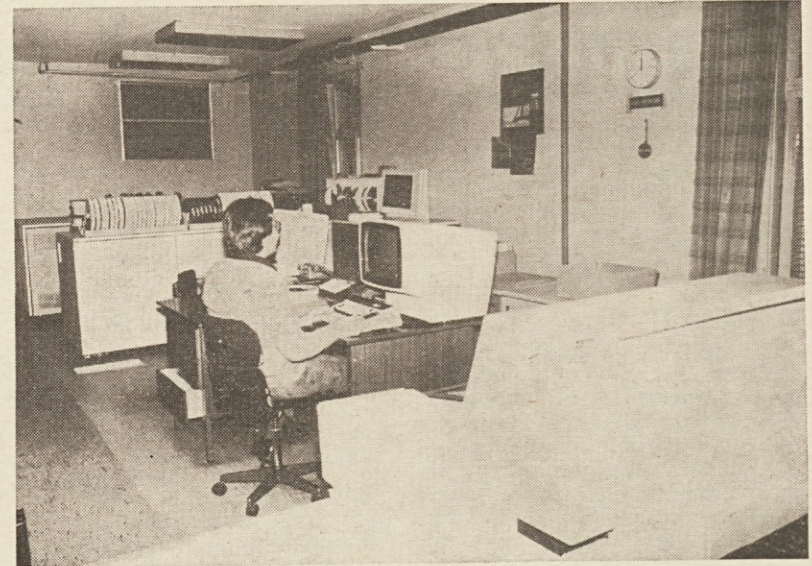
Ob kroničnem pomanjkanju kadra, ne samo na Brestu ampak tudi v širšem republi-

škem merilu, bi bilo morda dobro pretehtati idejo o uvedbi oddelka srednjega izobraževanja v Cerknici, kakor tudi o agresivnejši politiki pri vpisu na višji in visokošolski študij. Ob vseh teh ukrepih pa bomo morali najprej spremeniti odnos do razvojnega dela, ga drugače vrednotiti in ne nazadnje vložiti tudi nekaj sredstev v razvojno opremo.

Vsemu napisanemu navkljub moramo priznati, da do sedaj niti strokovni kader niti razvoj na Brestu nista imela tištega mesta, ki bi jima moralo pripadati. Primer naše miselnosti: v proizvodnem procesu predajo CNC stroj kot osnovno sredstvo v uporabo delavcu s IV. stopnjo strokovnega znanja, delavec v konstrukciji z VII. stopnjo strokovnega znanja pa dobi kalkulator, kot poseben pripomoček. Ob tem pa zahtevamo od tega kadra vrhunsko ustvarjene izdelke.

B. Mlakar

V našem računalniškem centru

Zimske zaloge hlodovine

Nabava surovin — v tem sestavku bo obravnavana hlodovina — je področje, kjer je že v normalnih razmerah potek od naročila do dobave daljši, kot pri večini drugih materialov.

Poleg tega pa moramo upoštevati tudi vpliv vremenskih razmer, od česar je v veliki meri odvisna uspešnost gozdne proizvodnje, spravila in dobave do skladišč porabnikov.

Drugače rečeno — nabava teh surovin je sezonskega značaja, zato si moramo za zimске mesece ustvariti ustrezne zaloge. Ob koncu vsakega leta bi morale biti zaloge hlodovine na žagarskih obratih še v višini dva- do trimesečne porabe.

Zaloge hlodovine ob koncu januarja letos pa so bile v primerjavi z enakim obdobjem leta 1986 naslednje:

Tozd	Vrsta lesa	Zaloge v m ³		
		31. 1. 1986	31. 1. 1987	Indeks
Žagalnica	hlodi iglavcev in listavcev	9.379	4.835	52
Jelka	hlodi iglavcev in listavcev	203	1.740	857
Skupaj		9.582	6.575	69

Iz pregleda je razvidno, da je gibanje stanja zalog po temeljnih organizacijah zelo različno. Pri tem moramo omeniti, da je bila lanska zaloge v Žagalnici previsoka, v Jelki pa prenizka. Ob upoštevanju zmogljivosti žagarskih obratov je letošnja zaloge primernejša. Večjih zastojev se v proizvodnji zato ni bati, saj je eden od kritičnih mesecev

letošnjega leta že za nami. Bolj zaskrbljujoča je nadaljnja oskrba. Pogodbena količina hlodovine od območnega gozdnega gospodarstva se v primerjavi z lanskim letom znižuje za 6.300 m³. Vzrokov za to je več, omenil pa bom le nekaj važnejših:

Zaradi boleznih nekaterih pomembnih drevesnih vrst in škode, ki jo povzroči divjad, je prirastek nenehno v upadajočem. Tem pojavom pa se pogosto pridružijo še naravne katastrofe kot so vetrolomi, ledolomi in podobno.

Vse navedeno povzroča zniževanje poseka in spremembe

v strukturi gozdnih sortimentov, pri čemer se delež hlodovine zmanjšuje.

Ob omenjenem znižanju letošnje dobave nastaja vprašanje, kako izpadlo količino nadomestiti, da proizvodnja med letom ne bo motena in da si bomo zagotovili primerne zaloge za naslednjo zimo.

A. Hiti

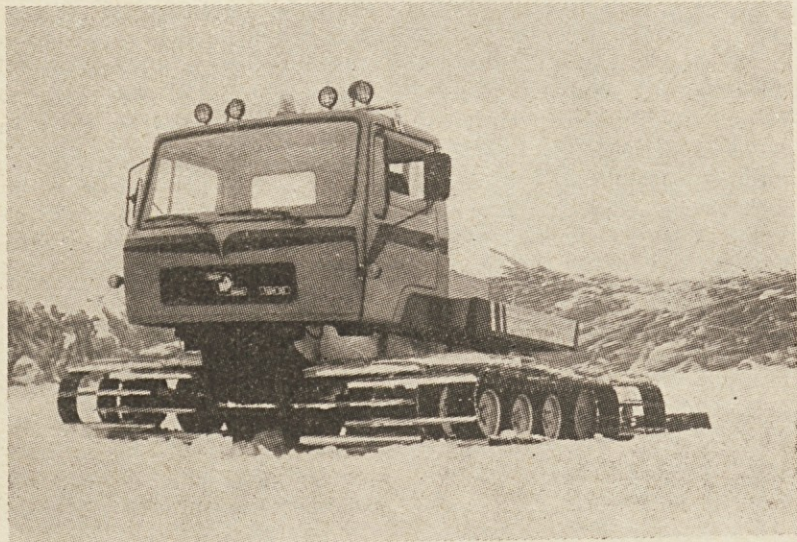
Brestov teptalec snega

Kljub nekaterim začetnim težavam teptalec snega, izdelan v Strojevradnji, že nabira prve testne ure. Do konca letošnje sezone bo stroj še vedno v fazi preizkušanja in nadaljnega izpopolnjevanja.

Naj so bili ob začetnih težavah komentarji takšni ali drugačni, dejstvo je, da je izdelava tovrstnega stroja povezana z zahtevnim razvojnim delom in dolgotrajnim preizkušanjem.

Stroj smo v celoti skonstruirali in izdelali doma. Uvozili smo samo nekatere najzahtevnejše elemente, ki jih domača industrija še ne izdeluje.

Ker je bila izdelava tega stroja za nas nekaj povsem novega in

neznanega, so bili seveda temu primerni tudi prvi preizkusi, ki niso minili brez slabe volje in razočaranj. Na osnovi pridobljenih izkušenj in spoznanj smo stroj čedalje bolj izpopolnjevali. Med poskusnim delom, ki ga je stroj opravil na zahtevnih terenih, se je pokazalo, da trud ni bil zaman.

Konstruktorji in mehaniki, ki so z veliko mero znanja in strokovnosti uspeli izdelati tako zahteven stroj, si nedvomno zaslužijo priznanje.

Skladišče hlodovine v Iverki

TA LIST SO V CELOTI PRIPRAVILI IN GA S TOPLIMI ČESTITKAMI POSVETILI DELAVKAM, ŽENAM IN MATERAM OB NJIHOVEM PRAZNIKU UČENCI OSNOVNIH ŠOL »11. maj« GRAHOVO IN BEGUNJE PRI CERKNICI. NJIHOVIM ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJE MO VSI BRESTOVCI IN OSTALI OBČANI.

MAMA, RAD BI TI REKEL HVALA

Veliko ljudi je, ki bi jim rad rekel hvala. Najbolj pa je tega vredna moja stara mama, ki je veliko storila zame, ko sem bil še majhen, pa tudi sedaj.

Od prvega rojstnega dne pa do mojega četrtega leta je vsekozi skrbela zame, kajti mami je bila dopoldne v šoli, popoldne pa je študirala ali pa pomagala pri delu na kmetiji in gradnji nove hiše. Ko sem bil še majhen, sem imel velikokrat gnojno angino. Mamici ni bilo treba ostati doma, saj me je pazila mama. Mnogo noči je prečula ob moji postelji in me tolažila. Ker pa je mama morala delati na kmetiji, me je vzela s seboj tudi na polje. Posadila me je v senco, ona pa je delala na njivi. Vmes je prišla pogledat, če sem priden. Včasih pa me je tudi razvajala in mi dovolila marsikaj, kar mi mami ni. Zato sta se tudi sprli.

Večkrat se oglasi pri nas v Cerknici. Če pride do prepira, vedno potegne z menoj, pa če imam prav ali ne. Tudi jaz grem rad na Lipsenj. Tam preživim skoraj vse letne in zimske počitnice. Pomagam pri delu na kmetiji. Tudi z atom se dobro razumeva, a z mamo še bolje. Res se včasih skregava zaradi politike, a se kmalu pobotava.

Ko bom odrasel, upam, da ji bom vsaj delno lahko povrnil njeno dobroto in se bova še naprej tako dobro razumela.

Matej Kvaternik, 8. r.
OŠ 11. maj Grahovo

TEBIČ MITJA, 6. r., OŠ »11. MAJ« GRAHOVO

MAMA SE JE BALA ZAME

Preden sem začel s pisanjem, sem premišljeval: »Vem, da me ima mamica rada. Torej se je verjetno tudi kdaj bala zame.« Povprašal sem jo in dobil preprost odgovor: »Velikokrat.« Sprasoval sem naprej: »Toda kdaj najbolj?«

Obraz ji je prekrila temna senca in pripovedovala je: »Bil si še nerojen. Takrat z atom niti vedela nisva, da boš ti prijokal na svet. Zaradi nekega pijanega nergača sem se močno prestrašila in sem že mesec prej morala v porodnišnico. Ure čakanja so bile neizprosno dolge. Vsa zaskrbljena sem si želela samo, da bi se rodil zdrav. Ko si prijokal na svet, sem bila zelo srečna, saj si bil zdrav. Tvoja teža je bila zelo skromna in te tri dni nisem nič videla. Ti dnevi so bili najdaljši. Oddahnila sem si šele, ko sem te lahko prijela v naročje. Bil si tako majhen, drobcen in nebogljen. Narahlo sem te snisnila k sebi in ti zaželela, da postaneš krepak in zdrav fant. Vidim, da so se mi želje uresničile. Nič ti ne manjka, le preveč počasen in razmišljen si.« Umolknila je.

Verjetno bom šele čez dolgo časa spoznal, kaj pomeni mamina ljubezen in skrb.

Mitja Jerič, 6. r.
OŠ 11. maj Grahovo

ČEVA KRČEN, 6. r., OŠ »11. MAJ« GRAHOVO

MOJA MAMA JE NAJBOLJ VESELA

— kadar domov prinesem petko in hitro naredim domačo nalogo

Mitja

— če pomijem posodo in pospravim dnevno sobo

Jure

— kadar dobim dobro oceno in pospravim po kosilu

Branka

— kadar pridem zdrava s smučanja ali dobim dobro oceno

Judita

— kadar dobim petico

Maruša

— kadar jo ubogam in ji pomagam pri delu

Cvetka

— kadar ji vse pospravim in dobim petico

Samo

MAMO NAJBOLJ JEZI

— če pripeljem Tarzana v dnevno sobo in se polula na pod

Jure

— kadar se ne učim in zato dobim slabo oceno

Ivan

— kadar dobim v šoli cvek

Branka

— moja razmetana soba

Maruša

— kadar kaj razbijem

Cvetka

— če ne pomijem posode

Karmen

— kadar dobim nezadostno ali zadostno

Samo

— kadar kaj razbijem in prinesem iz šole cvek

Vlado

MAMI MI JE ZOPRNA

— kadar me od televizije nazežene učiti

Mitja

— kadar kriči

Karmen

— kadar delam nalogo in me pošlje v trgovino

Ivan

— kadar pride z govornih ur

Vlado

— kadar kriči, da štiri ni dobra ocena

Maruša

— kadar moram pospravljati ali pa me sili na izlet.

Judita

— kadar me pošlje po drva

Branka

— kadar mi ne pusti peči peciva

Cveta

Učenci 6. razreda
OŠ 11. maj Grahovo

MOJA MAMI

Mamica je res le ena,
a kot moja ni nobena.
Zna vsako delo narediti,
tudi po riti me nabit.

Hoče, naj si gumbe sam prišijem
in ko kuham, nič naj ne polijem.
Posodo mora sestrica oprati,
jaz pa sobo vedno posesati.

Pravi, da res včasih sem zabit.
Mislim si, saj po komu moram bit!
Se petice vsake vedno veseli,
ob trojkah pa je tiho in molči.

Če karkoli jaz ne vem,
mislite, da vprašati jo smem?
Pravi, da o šoli naši nič ne zna,
da prej ni bila tako usmerjena.

Moja mami, res te rad imam,
za nobeno drugo te ne dam!
Bodi zdrava, srečna in vesela,
da med nami še dolgo bi živela.

Berni Godeša, 4. r.
OŠ 11. maj Grahovo

MOJA MAMI

Moja mami je še mlada,
pa mene ima zelo rada.
Rada bere, pere, lika, kuha,
včasih pa je sitna kakor muha.

Kadar je vesela,
rada poje in poslušna glasbo.
Vsako jutro zgodaj vstane
in mi skuha skodelico kave.

A v hlevu jo čakajo krave,
da jim prinese otave,
a to ni zadosti,
mora jih še pomolsti.

Ko pa pomlad pride,
brž na polje uide.
Tam orje, seje, žanje in okopava,
da ne bosta zrasla ost in kumpava.

Branko Miklavčič, 4. r.
OŠ Begunje

DAN ŽENA

Danes je praznik,
A ne za vse,
Naše ga mame praznujejo le.

Žene in mamice,
Enkrat na leto,
Naj bo vaš dan,
A ne pozabite, da sinko vaš vseeno bo ob s sedmih zaspan.

Miha Šega, 4. r.
OŠ 11. maj Grahovo

KATARINA JUVANČIČ 3. RAZRED
BEGUNJE

ZAKAJ IMAM MAMICO RAD?

Mamico imam rad zato, ker skrbi zame, ker mi kuha in me zjutraj zbudi.

Bogdan Brančič

Mojo mamico imam rad zato, ker mi je podarila življenje in ker tako lepo skrbi za nas.

Viktor Krištof

Mamo imam najraje. Dela dan in noč. Vse da zame.

Marko Kržič

Mamo imam rad zato, ker mi je dala življenje in skrbi in služi zame.

Marijan Obreza

Mamica mi je naredila že toliko dobrega, da še sama ne vem, kaj vse mi je dala. Zato jo imam rada.

Mateja Doles

Mamo imam rada zato, ker skrbi za nas in nas ima rada.

Albina Zalar

Mamica mi je dala življenje. Zato jo imam zelo rad.

Simon Rupar

Moji mami je ime Fani. Rada jo imam zato, ker mi kuha.

Jasna Zalar

Učenci 2. razreda

OŠ Begunje

DELO MOJE MAMICE

Delo moje mamice je zelo naporno iz dneva v dan. Naj na kratko opišem delo enega dne.

Vrabo jutro vstane ob pol šestih, si obliče delovno obleko in odnese mleko v skrbnico. Ureza mleka, kar ga mami namolce, ne porabimo doma. Ko se vrne, gre v hlev, da živini položi kopro in počisti pohle. Vse to napravi do pol sedmih. Nato zakuri v študlniki. Takoj se tem pa pokliče nas, šolarje. Ko se odpravljamo, me vedno opominja in kaj pripomni. Ko ugotovi, da grem lahko v šolo, se mami vrne na svoje delo v hlev, nato se v svinjaki, da so kivali nahranjene. Ko se vrnem iz šole, me že čaka kosilo. Po kosilu posedimo in se malo pogovorimo. V zimskem času popoldan plite in šiva. Potem čer pa mora ponovno v hlev ipy v svinjaki. Nato pripravi večerjo za svojo družino. Le ji dopušča čas gleda dnevnik. Nazadnje se umije in osveži ter leže k počitku, da si nabere novih moči za naslednji dan.

Čeokrat si mislim, kako more vzdržati vse dni s toliko napora, kljub temu pa je še vedno dobre volje.

DAMJANA ZALAR
4. RAZRED
OŠ BEGUNJE

TEREK HITTA, 6.-R., OŠ 11. MAJ GRAHOVO

Ženam za njihov praznik

Da se časi spreminjajo in z njimi ljudje in navade, slišimo in občutimo vsak dan. Čas s porajanjem novih vrednot nehote pokoplje stvari, ki smo jih sprejeli za lepe, pravilne — za naše.

Zakaj to razmišljanje? To naj bi bil uvodnik, čestitka vsem ženam, materam, delavkam... naj bo to delček njihovih misli, ker bi mnoge od njih, kdo ve zakaj, ostale za vedno neizrečene...

Tri, celo štiri generacije žensk žive med nami. Le ena od njih je doživela 8. marec v letu 1947. Prirčen kulturni program v mrzlem Sokolskem domu; javne pohvale najboljšim na udarniškem delu; zanos in veselje, ker se gradi in gre na bolje.

Sedemdeseta leta so potrkala z izobiljem. Dan žena so praznovali s cvetjem in darili.

V gospodarski krizi osemdesetih let je nastala zmeda. Sindikat je vodil akcijo za varče-

vanje, za kulturno obeležitev dneva žena — brez daril.

Zakaj ta kronolog? Zato, ker ga meljemo in meljemo, da denarja ni, da moramo biti realni in stabilizacijski.

Da to res drži bi priznala kar večina žena in mater, ki kot vodje družinskega proračuna iz dneva v dan ugotavljajo, da je življenje drago. Pa bo že šlo nekako, kot vedno.

Na duši pa leži nekaj drugega. Nekaj, česar ne zahtevajo, pa vendar včasih le pričakujejo. Enakopravnost z moškimi? Ne. Ta je enostavna in obljubljena le na papirju. Življenje pa kaže precej drugačno, močno tradicionalno — moško obarvano podobo. Kaj je tu mišljeno, je jasno.

In ko preživiš dan in to 8. marec, med ženami, materami, dekletimi...; ko se zamisliš nad vrsto moških, ki iz navade, lepega vzora ali službene dolžnosti stoje v vrsti pred cvetličarno ali ko se krat-

komalo zamisliš nad igro življenjskih odnosov, v katerih živiš, potem morda razumeš. Ali pa tudi ne:

— Ne maram darila za 8. marec, kot nagrade za trud — saj ne delam le ta dan.

— Zelo rada imam rože. Je dan žena edina priložnost, da jih dobim v dar?

— Lepa beseda vsak dan odtehta najdražje darilo za 8. marec.

— Naj pijem in plešem za 8. marec? Zato, ker sem ženska? To lahko pokažem vsak dan.

MISIC VLADO, 6.-R., OŠ 11. MAJ GRAHOVO

MAMICA

Zjutraj zaslišim:

»Ura je sedem, ljubčka vstanita, hitro se umijta, oblecita pa na kakav ne pozabita.«

In že na postajo hitimo, da avtobusa ne zamudimo. Mami uči, midva se učiva, poiščeva jo kadar petko dobiva.

Po pouku hitro domov odhitimo, mami kuha, pospravlja in naju kar naprej opozarja: »Posteljo posteljita in se preoblecita.« To pa je za naju zelo težko in narediva šele, ko mami bolj glasno pove.

Popoldne radi pešačimo, kolesarimo, pozimi drsamo, smučamo, poleti pa se kopamo in takrat nam je zelo lepo.

Mami zvečer na zobke opozori, skrbi, da pravočasno zaspiva, da zjutraj šole ne zamudiva in kot miške zaspano v svet ne strmiva.

Lucija Strle, 4. r.
OŠ 11. maj Grahovo

KATARINA TUAŠIČ, 2. 4. OŠ BEGUNJE

— Vesela sem proslave in zakuske za 8. marec. Vsaj enkrat v letu se kdo spomni tudi name.

— Nisem enakopravna, sem pa emancipirana. Hvala za rože. Delam in kupim si jih lahko sama.

— Da je to res moj praznik, čutim ob čestitkah otrok.

Tisoč takih in podobnih misli in želja bi lahko nanižali. Različne so, kot so različni obrazi naših žena, mater, deklet, deklic. Vsaka, kljub istemu času in okolju piše svojo življenjsko zgodbo.

Naj bo dan, ki so ga proglasili za mednarodni praznik žena, res praznik. Naj bo vsaj ta dan pozornost za vse, kar smo sprejeli za samoumevno, naravno in žensko — za skrb, materinstvo...

Naj bo vsaj ta dan po želji žena — s cvetjem, z darilom ali z »enakopravno« pozornostjo.

Mami

Mami me zjutraj zbudi,
potem pa v kuhinjo hiti.

Popoldne kosilo pripravi
in vse po hiši pospravi.

Spomladi me njene tiči,
če pride kot, se jesi.

Za praznik slaščice
naredi.

Mami je pridna, ker
za nas tako lepo skrbi.

Mojca Manček 4. r.
OŠ Begunje

Besedo imajo naše sodelavke

Priznati moramo, da res ni prav, da samo enkrat letno posvetimo nekaj več pozornosti našim delovnim ženam, saj se vse leto z vso odgovornostjo predajajo delu na delovnem mestu, doma svoji družini, pa še v družbenopolitičnem delovanju in drugod.

Prav zato, da bi osvetlili njihova razmišljanja in poglede na svoje mesto v družbi, smo pripravili nekaj razgovorov z njimi. Naši sodelavci so se z njimi pogovarjali o vsem mogočem: o njihovi enakopravnosti, o vključevanju v samoupravna in družbenopolitična dogajanja, o pogledih na praznovanje dneva žena, in še o marsičem drugem. Preberimo, kaj so povedale!

Ivanka RUPAR, TOZD JELKA Begunje

Menim, da ženska ni enakopravna moškemu, čeprav je marsikje tako zapisano. V družinskem življenju ima ženska več odgovornosti, saj mora najprej opraviti obveznosti na delovnem mestu, potem pa jo čaka vsa skrb za dom in družino.

Nekoliko več enakopravnosti je v kulturnem in družbenopolitičnem življenju, saj tudi ženske opravljajo zahtevna dela, včasih še odgovornejša kot moški.

Praznovanje 8. marca se mi zdi pomembno, saj mislim, da mora vsaka ženska dobiti vsaj nekaj priznanja. Zadostuje skromna proslava, priznanje kolektiva. Spominjam se prvih organiziranih praznovanj dneva žena. Ženske so se jih rade udeleževale. Sprva brez daril, kasneje pa smo dobile tudi skromna darila.

Kot žensko me ne obremenjujejo primerjave z drugimi. Odločam se samozavestno, ne glede na to, kaj rečejo drugi.

Ob prazniku dneva žena pa želim, da bi se ženskam v svetu izboljšal položaj, da bi bile enakopravne vsaj možem ter da bi njihovo delo cenili. Vsem ženskam iskreno čestitam ob njihovem prazniku.

Marija TRUBAČEV, TOZD GABER

Možnosti za vključevanje žensk v družbeno življenje so velike in zaželene, vendar moramo jemati stvari realno in življenjsko. Poglejmo žensko predvsem kot delavko, mater in gospodinjo. Ali od nje lahko pričakujemo poleg navedenega še kaj več? Mar ni že s tem preobremenjena? Sicer bi se večina žensk rada vključila v družbeno življenje, vendar jih čas in vsakodnevne skrbi za družino dokaj omejujejo.

Ob našem prazniku nimam posebnih želja, niti zahtev. Všeč mi je sedanji način praznovanja.

Jožica HLADNIK, TOZD IVERKA

8. marec — dan žena, čestitke, rože, poljubi, zakuske, vsako leto enako, kot bi predvajali pred časom posnet film znova in znova. Vse dobre želje veljajo samo en dan. In kakor so bile na hitro zaželeno, tudi hitro preminejo. Kako pa delavke, žene in matere živimo in delamo od tega do naslednjega osmega marca, mislim, da o tem premišljujemo predvsem me same. Zgodi se, da pridejo svetli dnevi, ko nam doma možje in otroci priskočijo na pomoč in nas nekoliko razbremenijo. Kakšno pa je videti naše delo v tovarni, kjer smo zaposlene? To je tema, o kateri bi lahko teklo zelo raznolike razprave, pač glede na število zaposlenih žensk. Tam, kjer so predvsem ženski kolektivi, se kažeta večja disciplina in produktivnost. Reševanje problemov je zaradi večjega razumevanja dosti lažje. Problemov alkoholizma skorajda ne poznajo.

Pa bi vse to lahko rekli tudi za kolektive, kjer prevladujejo moški? Odgovori za to se ponujajo sami, saj imamo na Brestu temeljne organizacije s tako in drugačno strukturo glede na spol.

In kako se počuti peščica žensk v takšnem okolju?

Ne ravno zavidanja vredno. Praksa kaže, da v takšnih okoljih čaka ženske še več dela in prizadevanj, da se uveljavijo. Se vedno so opazni sledovi patriarhalne miselnosti, na deželi bolj kot v mestih.

In kaj bomo storile me za naš boljši jutri v moških in malo manj moških okoljih?

Svoj položaj si bomo utrjevale s pridobivanjem znanja na vseh področjih. Še aktivneje bomo delovale v gospodarskih in samoupravnih zadevah. Poprijele bomo za delo tam, kjer so neodgovornost, nedelavnost in neodločnost pustile globoke sledi. Veliko pa lahko storimo pri vzgoji naših otrok, da bodo bolj zrelo in z večjo odgovornostjo poprijeli za delo.

Majda ZAKRAJSEK, TOZD MASIVA

O enakopravnem angažiranju žensk, pa naj bo to na področju družbenega, poslovnega, kulturnega ali družbenopolitičnega življenja, v pravem pomenu besede še ne moremo govoriti. Dosedanja miselnost to zanika, kljub ustavnim opredelitvam. To se predvsem čuti v družinskem krogu, saj žena-delavka-mati enostavno ne najde prostega časa, da bi se lahko vključevala v različna področja življenja.

Kljub temu pa so v naši družbi — čeprav kot izjeme — premiki v smeri enakopravnosti oziroma emancipiranosti žensk že vidni. Nekatere ženske niso več zgolj družinske partnerice, temveč se vključujejo v poslovno, kulturno in družbenopolitično življenje, seveda ponekod več, ponekod manj. In prav je tako.

Želela bi spregovoriti tudi o praznovanju samega dneva žena. Čeprav se na nek način praznovanje dneva žena »ovekoveči« nekje bolj bogato, drugje skromneje, pa je ob vsem tem pogosto čutiti nelagodnost, predvsem s strani sodelavcev. To je povezano z zakoreninjeno miselnostjo, češ, zakaj je vse to sploh potrebno. Pa vendar se moramo zavedati, da je dan žena praznik emancipiranih žensk, ki so si ga morale izboriti same in ga napredni svet tudi priznava.

Zato naj ženske v tem tudi vztrajajo, ter ta praznik s spoštovanjem praznujejo na tak ali drugačen način.

Ivanka TURK, TOZD GABER

Sodim v generacijo, ki je dala »skozi« vse, od splošnega pomanjkanja, do slabih delovnih pogojev. Življenje se je v mnogočem spremenilo in popravilo, čeprav jadikujemo.

To je pač človeška navada. Kljub temu mislim, da smo predvsem starejše ženske preobremenjene in nam ni do ne vem kakšnih aktivnosti v družbenem življenju. Mislim, da kot mati in gospodinja lahko največ prispevam, da imam urejeno gospodinjstvo in zadovoljstvo v družini.

Pa naše praznovanje — kar taka praksa naj bo tudi v prihodnje, saj je praznovanje v okviru kolektiva dokaj prijetno. Tedaj smo deležne velike pozornosti, vendar žal le na ta dan. Temu sledi ponovno vsakodnevno delo na normo z vsemi svojimi zakonitostmi. Sicer pa sem zdrava, rada delam in se v kolektivu prijetno počutim.

Olga AVSEC, TOZD TAPETNIŠTVO

Že enaintrideset let je Brestova delavka. Letos aprila se bo predčasno upokojila. Vsa ta leta je sodelovala v samoupravnih organih temeljne organizacije, sindikatu in v delegacijah samoupravnih interesnih skupnosti.

Položaj ženske se je v teh letih močno izboljšal in se v tem pogledu ženska ne čuti zapostavljeno. Porodniški dopust se je iz treh mesecev podaljšal na eno leto, kar je velika pridobitev tako za žensko kot za otroke. Praznika — 8. marca je bila vedno vesela.

Vsako leto je bilo v temeljni organizaciji organizirano praznovanje žena z darili ali družabnim srečanjem. Tudi letos si želi takega srečanja, saj je to priložnost za pogovore s sodelavkami o dobrem in slabem.

Valči OBREZA, TOZD POHIŠTVO

Smatram, da v naši družbi še vedno prevladuje »moška roka« na vodilnih delovnih in političnih mestih; ženskemu vodenju očitno premalo zaupamo.

Kljub vsem ustavnim določilom ženska še vedno ni enakopravna z moškimi. Vrsto let sem sodelovala v raznih samoupravnih organih, kjer sem tudi kritično razpravljala. Nekajkrat pa se s položajem nisem mogla strinjati; sestankov se od tedaj zato ne udeležujem več.

Za 8. marec si želim, da bi bilo praznovanje takšno, kot nekoč — samo za žene. Nisem za praznovanja kot so bila nekaj let nazaj, ker mislim, da bi morala biti mati — žena spoštovana sleherni dan v letu. Mislim, da bi bilo lepo, če bi bile delavke na delovnem mestu obdarovane le z nageljnomo. Tako bi se v današnjem težkem položaju izognili nepotrebnim stroškom, denar, namenjen za praznovanje, pa bi lahko namenili za onkološki inštitut.

Bolijo pa me velike socialne razlike, lažna solidarnost in nepravilen odnos mladih delavcev do dela. Mladi vse preveč poznajo svoje pravice, premalo pa obveznosti. Teško mi je tudi ob misli na bivše sodelavke, ki so odšle v pokoj po 35 letih dela, pa prejemajo tako mizerne pokojnine.

Na koncu želim vsem bivšim in sedanjim sodelavkam lep praznik — v pravem pomenu besed!

URA

Ura bije taka tika, zunaj se nebo svetlika. Ura bije taka toka, Tinca je precej visoka. Ura bije tik tak tok, pred šolo polno je otrok. Tinca pa stoji in gleda, zdaj učiti se bo treba.

Mojca Manček, 4. r. OŠ Begunje

NAŠI LJUDJE

Komaj sem odložil plašč, že mi je žena Angelca prijazno ponudila kavo, za drugo ni vprašala, kar prinesla je...

Naj sedeva za mizo v kuhinjo, lahko tudi v dnevno sobo, je vljudno predlagal **Božo Bajc**, ki odhaja po skoraj devetintridesetih letih dela na Brestu v zaslužen pokoj.

Kako je v pokoju? Saj nisem v pokoju, samo na dopustu sem, je veselo razpoložen razpredal. Ne, ni mi dolgčas. Kot da sem »prerazporejen«, se je pošalil. Ne boj se, tudi v pokoju se bom znašel. Pa vendar sem začutil v njegovih besedah priokus spoznanja, da bo teklo življenje naprej v spremenjenem ritmu.

Dolgo delovno dobo je preživel na Brestu in spominja se vseh podrobnosti o svojem delu. Leta 1946 je začel z delom v tovarni pohištva, ob tračni žagi v Zabajarni. Lesno gozdarsko šolo v Ljubljani je obiskoval leta 1948, nato pa je bil razporejen za lesnega manipulanta na Krajcovi žagi. Zaradi pomanjkanja kadrov je bil kmalu za tem premeščen na Medenovo žago v Begunje, kjer so prav tedaj dali v pozkusno obratovanje prvi polnojarmenik, narejen v Litostraju. Leta 1951 je bil določen za lesnega manipulanta na

žago v Dolenjo vas. Od tu je odšel v Kičevo na služenje vojaškega roka. Po vrnitvi od vojakov leta 1953 je opravljal dela skladiščnika rezanega lesa, čez leto dni pa je postal tehnični vodja zabojarne.

Leta 1958 je bil imenovan za šefa nabave. Na tem delu je ostal kar dolgih deset let. Leta 1967 je bil premeščen v Tozd Pohištvo za skladiščnika gotovih izdelkov. Od tu je bil leta 1970 prerazporejen na delovno mesto planerja materiala, kjer je ostal vse do upokojitve.

Velikokrat sem bil premeščen, veliko različnih del je bilo potrebnih opravljati, pravi. Včasih tudi proti svoji volji, toda časi so bili taki, da se ni dalo upirati, pač pa delati in graditi lepšo prihodnost.

Tudi Božo se, kot veliko starejših delavcev, živo spominja razmer prvih let po vojni. Tistega navdušenja, ki je vladalo

med ljudmi, tiste zagnanosti in vizije, ki je to generacijo vodila pri graditvi takšnih odnosov, ki bodo opravičevali socialistično družbo s tem, ko bo življenje lepše in bogatejše.

Skupaj sva ugotovila, da mu življenje kar hitro teče. Poročil se je leta 1955. Leta 1972 sta z ženo zgradila lepo, prostorno stanovanjsko hišo. Sin in hčerka sta že poročena. Tako je Božo že kar štirikrat stari oče.

Včasih je bilo življenje težko, pa so spet nastopili lepi trenutki. Sedaj mu je skoraj najlepše, saj je našel vse tisto, kar od življenja pričakujemo.

A, to pa ne, energija mi pa še ni pošla. Še sta prisotna volja in moč. Če le-ta včasih poide, pa jo Božo po stari navadi poišče, on že ve kje...

Zahvalil sem se mu za gostoljubje in za vse, kar je v dolgih letih dela na Brestu prispeval za razvoj našega podjetja.

J. Klančar

Novosti v knjižnici

Slovensko pesništvo upora

Prva knjiga iz zbirke prinaša partizanske pesmi. Nekatere pesmi so postale že zelo znane (uglasbitve), večina pa je prvič zbrana in objavljena v knjigi. Pesmi izžarevajo občutke, ki so navdajali ljudi v krutih življenjskih razmerah.

PEASE, Allan: Govorica telesa

Knjiga nam pokaže razlike med besednim govorom in govorom kretenj. Skušaj nam pomagati, da spoznamo, kaj nam hoče nekdo povedati s kretno rok, z znaki oči, položajem telesa.

BEATY, David: Palica

Vsebina romana je katastrofa potniškega letala. Ob dogajanjih pa ves čas spremljamo pilotovo zgodbo, ki je dovolj psihološko in notranje usmerjena.

SMOLE, Dominik: Igre in igrice

Avtor nam posreduje štiri dramska dela, ki so izrazi sodobnega slovenskega gledališča. Posamezni naslovi so: Veseloigra v temnem, Ljubezni, Zlata čevljička, Igra za igro.

H. Mele

Ortopedska obolenja v lesni industriji

Takoj na začetku moram pripomniti, da ortopedskih obolenj nimamo samo v lesni industriji, ampak jih poznamo tudi v drugih industrijah in pri drugih poklicih. Torej povsod tam, kjer je treba dvigati težja bremena, kjer delo poteka v prisilnih položajih, pri delih z vibracijskimi orodji, pri delih sede in drugo.

Že iz časov, ko je postalo delo bolj diferencirano, so se poleg drugih obolenj, ki so bila posledica raznih škodljivosti na delovnih mestih, ter držam, ki so jih zahtevali posamezni tehnološki procesi, pojavljala različna obolenja lokomotorne aparata oziroma gibal.

Pri klasičnih mizarstvih delih in tedaj, ko še ni bilo toliko lesnoobdelovalnih strojev, so prevladovala obolenja hrbtenice, posebno pri mladih ljudeh (pri skobljanju, ko je vajenec delal v prisilnem položaju, pri dviganju ter prenašanju težjih bremen). Pri tem so bili močno obremenjeni tudi nekateri sklepi, posebno v križu, kolkih ter v gležnjih in ramenih. Pri dolbenju utorov z dleti ter vrtanju z različnimi ročnimi svetri so

trpele kite in sklepi ter predeli kosti, kamor se naraščajo mišice. Ko so se začeli pojavljati tekoči trakovi tudi v lesni industriji, je postajalo delo vse bolj enolično in povezano z dolgotrajnim sedenjem. Dostikrat je potrebna drža v prisilnih položajih, pomembno vlogo pa ima tudi mikroklima.

Pri pripogibanju in dviganju bremen je najbolj prizadeta hrbtenica, kolki, gležnji ter ramena. Bolečine začetimo najprej v križu. Pri sedenju in enoličnem delu z rokami se pojavljajo bolečine v rokah, ramenih (obsklepna vnetja) ter mravljinčavost v prstih rok. Da bi se zmanjšalo število obolenj v križu, moramo bremena dvigovati pravilno, npr. tako, da se pri tem ne pripognemo, ampak počepnemo in iz tega položaja vstanemo z bremenom.

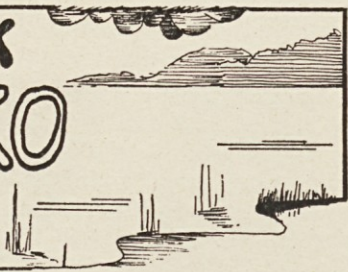
Še posebno se zmanjšajo bolečine v gibalih, če občasno angažiramo tudi druge dele gibal, ki sicer mirujejo ali niso dovolj razgibani. To dosežemo tudi z aktivno telovadbo v odmorih, o čemer sem v tem glasilu že pisal.

dr. A. Šmalc

Šivalnica v Tapetništvu

JOŽEF ŽIROVNIK CERKNIŠKO JEZERO

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Če je vajina ljubezen stanovitna in resnična, bosta tudi to veliko zapreko lahko premagala in tvoja želja se bo izpolnila, da se boš zedinil s svojo ljubico. Poslušaj me in stori tako, kakor ti svetujem. Pojdi domov in skuj omrežje iz močnega železa, povezni ga na to požiralno jamo in jo še s kamenjem in prstjo dobro zasuj in zadelaj. Ker se studenci in potoki ne bodo mogli več izliviati v jamo kakor doslej, razširila se bo voda po dolini in nastalo bo jezero. Izpolnilo se bo na ta način graščakovo zahtevanje, in ti boš dosegel svoj namen.

Mladenič, vesel dobrega sveta, hiti domov, ukaže napraviti močno omrežje in da z njim pokriti požiralno jamo ter jo zasuti. Z radostjo opazuje, da se izpolnjuje besede povodnega moža. Dan na

dan narašča voda in se razširja po dolini, ker nima odtoka. Za malo časa pokrije jezero vso planjavo.

Zdaj se napoti mladi Šteberčan še enkrat v grad Karlovec po svojo nevesto. Svest si je, da mu je zdaj graščak ne bode odrekel. V najboljši obleki, kakor se spodobi ženinu, se odpelje v čolnu po jezeru tja. Stopivši pred graščaka, ponovi svojo snubitvev.

Ko je stari Karlovčan obljubil mlademu vitezu svojo hčer za ženo s pogojem, da se pripelje po jezeru po njo, pač ni mogel misliti, da bi bilo to kdaj mogoče. Hotel ga je takrat le zlepa odpraviti za vselej. Kaj mu je zdaj storiti? Ženin stoji pred njim, proseč ga, naj mu zdaj ne brani več svoje hčere v zakon. Že hoče privoliti in ga objeti kakor svojega drugega zeta, ali v tistem trenutku mu pride na misel, kako je prejšnji

Šteberčan spravil njegovega deda s sveta. Staro sovraštvo ga premaga in ne držeč dane viteške besede, mu odreče obljubljeno roko svoje hčere in ga zgrda odpravi iz gradu.

Graščakovo nemožato vedenje speče mladeniča globoko v srce. Z najbridkejšimi čutili se vrača domov. Da bi zapustil in pozabil v kljub očetovi odpovedi svojo izvoljenko, tega ne more in noče storiti. Pričakuje tudi, da se bo dal stari Karlovčan sčasoma morebiti vendarle omehčati in preprositi, da bo dovolil zvezo njegovega rodu s Šteberškim rodom.

Kaj stori mladi vitez? Svojo ljubico začne skrivaj in sicer ponoči obiskovati, da bi njen oče ne zvedel o njegovih pohodih. Ona se boji za njega, da bi v temi ne zapeljal h kateri požiralni jami in se ponesrečil, zato mu postavlja vsako noč luč na južno stran gradu, da ve kam veslati.

Lepota Karlovške hčere je slovela daleč okrog, in vedno so se oglašali snubači, a ona je vse odbila, ker je sklenila, da zvesta ostane svojemu izvoljencu.

V grad je zahajal večkrat tuj plemenitaš. Mnogo je že slišal o Karlovčanki in želel si jo je pridobiti za svojo ženo. Starega graščaka hitro pregovorijo, da mu zagotovi roko svoje hčere, le nji se

ne more priprijeti, ker se ga vedno brani. Ko povprašuje po vzroku njenega mrzlega vedenja do nje, ga zve, da njeno srce ni več prosto. Ona že dolgo ljubi mladega Šteberčana, ki jo vsako noč pride po jezeru obiskat in mu postavlja po strežaju svetilnico na kraj gradu, da najde pravo pot. Takoj se tuju rod v srcu maščevalen naklep.

Nekega večera se odpravlja mladi Šteberčan na svojo navadno vožnjo po jezeru. Močan veter je pripodil črne oblake od juga, ki so se kopčili okoli Slivnice, kjer so imele čaravnice svoje domovanje. Pripravljalo se je hudi uri. Zvesti sluga opominja in svari mladega graščaka, naj danes v temni noči opusti vožnjo po razburkani vodi, da se mu ne prigodi kaka nezgoda, ali on se ne da pregovoriti in odvrtni od priljubljene poti. Sede sam v čoln in vesla kolikor mogoče hitro, da bi ga ne prehitela nevihta. Že je sredi jezera, ko zagleda luč z grada. Veselje ga prevzame, videč, da ga njegova draga pričakuje celo v taki nemirni noči. Z vso močjo prime za veslo in izkuša priti hitro do svojega cilja. Ali ista luč, katera ga je tolikokrat dovedla do ljubice, mu je danes v pogubo.

Čudno se mu zdi, da ne more priti do gradu. Vedoč, da mora biti

blizu požiralna jama, se je hoče ogniti in obrniti čoln na desno. Utrujen se upre z vso močjo v veslo, da bi premagal valove in tok vode ter prišel na stran. Pri tej pričji pa potegne voda čoln in njega v jamo Karlovec.

Peneči valovi zagrnejo viteza in ga pokopljejo v hladnem grobu. Kako je prišlo, da je mladenič zgrešil pravo pot h gradu in zašel v požiralno jamo, kjer je storil tako žalostno smrt?

Njegov nasprotnik, ki ni našel milosti v očeh Karlovške hčere, je ravno nocojšnjo viharno noč hotel doseči svoj hudobni namen. Skrije se in pazi na sluga, ki prinese svetilnico in jo postavi na vogel gradu. Kakor hitro pa je odšel, pride tujez iz skrivališča, prime svetilnico in jo prestavi nad požiralno jamo. Mladi vitez je vozil naravnost na luč in zašel v jamo, kjer se je ponesrečil.

Tujec je spravil svojega tekmeca s poti. Misli je, da mu bo zdaj laže pridobiti naklonjenost in ljubezen Karlovčanke. Ali ta namera mu je izpodletela.

Ko ona sliši o žalostni smrti svojega ljubčka, skoči raz grajsko ozidje v jezero in utone.

Izpolnilo se je prerokovanje povodnega moža.

KONEC

brestov obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 113. — 28. februar 1977)

LANSKI GOSPODARSKI USPEHI — OBVEZNOST ZA LETOŠNJE LETO

Proizvodnja za 19 odstotkov višja kot v letu 1975 • Prestrukturiranje proizvodnje se uresničuje • Zaposlenost nad poprečjem srednjeročnega plana • Nabava v skladu s potrebami proizvodnje • Hitrejša rast prodaje kot proizvodnje • Izvoz podvojen • Akumulacija zadošča le za pokritje minimalnih potreb in obveznosti • Osebnih dohodkov naraščajo skladno z rezultati gospodarjenja • Ukrepi za boljše letošnje gospodarjenje

KORAK NAPREJ...?

Ob spremembah samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Slovenijales

Omeniti moramo, da so v gradivu sprememb delno upoštevane tudi pripombe BRESTA, čeprav smo imeli predlog za drugačno ureditev odgovornosti za obveze. Le-ta naj bi se uredila za vsako združevanje dela in sredstev posebej s samoupravnim sporazumom. Tako bi bila odgovornost za obveze pokrita z interesi podpisnic, ostale pa se ne bi ubadale z zadevo, ki jih neposredno ne zanima. Verjetno bi tako točneje realizirali smisel 262. člena Zakona o združenem delu oziroma opredmetili »skrb za pametno združevanje«.

URESNIČEVANJE KADROVSKE POLITIKE

Nekatera stališča za prihodnje oblikovanje kadrovske politike:

— Poostriiti je treba odgovornost na vseh delovnih mestih, ne v obliki raznih pritiskov, ampak odgovornosti za vsak prekršek ali slabo opravljeno nalogo.

— Težiti je treba h konkretnemu in utemeljenemu premeščanju delavcev. Vsaka prisila vodi v odpor in pasivnost v medsebojnih odnosih. Prosta delovna mesta je potrebno zasesti z delavci, ki izpolnjujejo zahteve delovnih mest.

Odstopanje je v skrajnih primerih možno le za eno stopnjo šolske izobrazbe, pri tem pa morajo biti izpolnjeni ostali pogoji kot so praksa, nadpovprečni uspehi v dotedanem delu, napredovanje v isti stroki in drugi pogoji.

— Potrebna je popolna centralna kadrovska evidenca s pripravo za elektronsko obdelavo, kar bo omogočalo strokovnejše in zanesljivejšo odločitve za izbor delavcev za strokovno izpopolnjevanje in ustrežnejše razporejanje na delovna mesta.

UMETNOST — ODRAZ DRUŽBENIH DOGAJANJ

Letošnjemu slovenskemu kulturnemu prazniku je bila tudi v naši občini posvečena vrsta kulturnih prireditev. Rečemo lahko, da toliko kot jih že vrsto let nazaj ni bilo. Nedvomno to dokazuje, da si tudi pri nas kultura sicer počasi, a vztrajno — znova utira pot med delovne ljudi, jih sčeta in jim plemeniti njihov vsakdan.

reditve so bile po skorajda vseh krajevnih skupnostih, osrednja povesnost pa je bila v Starem trgu, združena s proslavljanjem 40. obletnice ustanovitve Komunistične partije Slovenije, 40-letnice, odkar je prišel tovariš Tito na čelo naše partije, njegovega petinosemdesetega rojstnega dne in 500-letnice mesta Loža.

TUDI UMETNOST JE NAS VSEH

Četrtega februarja je Loška dolina s svojevrstno likovno razstavo začela uredničevati pisano vrsto praznovanj, posvečenih 500-letnici mesta Loža, jubileju, ki sovpada s praznovanjem velikih dogodkov moderne jugoslovanske zgodovine — s 85 leti življenja tovariša Tita in 40. obletnico njegovega vodstva naše partije.

Usmeritev proslavljanja teh zgodovinskih dogodkov je zelo posrečena, saj nas na samem začetku kljub razumljivemu zgodovinskemu prizvoku popelje v praznovanje sedanosti — v neke vrste pregled dosežkov sedanje tvornosti človeka, ki živi tod, s tem pa odpira vrsto zanimivih in lepih doživljanj za naše jutrišnje dni in za šele prihajajoče rodove.

KNJIGARNA V CERKNICI

Te dni odpira Mladinska knjiga iz Ljubljane v »Meletovi hiši« v Cerknici knjigarno in papirnico. V knjigarni bo bogat izbor knjig. Posebej vas opozarjamo na možnost obročnega odplačevanja knjig. Poleg knjig bodo na voljo tudi plošče, kasete ter bogata izbira daril in spominkov. Tudi za šolske in papirniške potrebščine ne bo več težav, saj boste v papirnici dobili vse, od svinčnika do pisalnih strojev.

Mladinska knjiga obljublja, da bo v knjigarni prirejela tudi kulturne programe in sicer v obliki srečanj bralcev s priljubljenimi avtorji, tematskih razstav, signirnih ur in podobno.

Tako uresničujemo večletne želje občanov in prizadevanja skupščine občine, da bi zadovoljili tudi to plat potreb.

KAKO KAŽE Z LETOŠNJO PRODAJO?

Predvsem moramo obdržati kontinuiteto naših prodajnih pozicij na tržišču. Še več, razširiti bo treba našo prodajno prisotnost v tisto smer, kjer smo zaekrat na tržišču še premalo zastopani — s kuhinjami! Veliko pozornost bo treba posvetiti tudi izvozu, zlasti še zato, ker smo ugotovili, da so naša izvozna prizadevanja zelo slabo nagrajevana, saj so vsi izvozni posli več ali manj na meji rentabilnosti. Ne glede na takšno stanje smo v planu za leto 1977 predvideli povečanje izvoza pohištva ter ostalih finalnih in polfinalnih proizvodov.

V bližnji prihodnosti bomo tržišču ponudili nove modele jedilnic, tapetiranih garnitur in komodnega pohištva. Pričakujemo, da bomo s takšnimi nastopi na tržišču še razširili svoje prodajne pozicije, zlasti še zato, ker bomo tudi naprej nudili najboljši servis, kar zadeva kvaliteto, pa tudi sprotnost dobav in ostalih storitev, ki jih kupcem zagotavlja tudi zakon.

»SIVA LISA« V OBVEŠČANJU

Cerkniška občina ima svojevrstno in nekako »nesrečno« lego: na nobeno širše območje se neposredne ne navezuje. To do neke mere ovira najrazličnejše oblike gospodarskih in drugih povezav, zelo očitno pa se kaže tudi v slabem obveščanju z našega območja. Lahko povsem upravičeno trdimo, da je naše območje zares »siva lisa« v sistemu obveščanja v slovenskem prostoru.

Iz drugih lesarskih kolektivov

Decembra lani je RTV Ljubljana podelila gozdarjem **LES-NE** iz Slovenj Gradca turistični nagelj za 15-letno delo in prizadevanja na turističnem področju v koroški krajini in za sodelovanje pri razvoju turizma v Sloveniji.

Lesna Slovenj Gradec je poleg svoje osnovne dejavnosti povečala skrb tudi turizmu v svoji občini. To je gotovo edinstven primer celovitega gospodarjenja s prostorom, ki bi ga veljalo vpeljati tudi širše v Sloveniji.

LIP je v zadnjih decembrskih dneh preteklega leta podpisal pogodbo, s katero so uspešno zaključili večletna prizadevanja, da bi poslovanje ter predvsem prodajo razširili tudi izven republiških meja. S podpisom omenjene pogodbe so kupili poslovne prostore v Beogradu, kjer bo urejeno predstavništvo in del maloprodaje.

Z letošnjim letom so v LIPU prešli na 40-urni delovni čas. Zavedajo se, da bo treba v sicer krajšem, to je 40-urnem tednu opraviti najmanj toliko oziroma še več dela kot so ga opravili v preteklem letu v 42 urah in to bi moralo biti vodilo v tem letu.

V **ALPLESU** so zastavili cilje in poslovno politiko za leto 1987. V zadnjih mesecih leta 1986 so ob povečani prodaji na domačem trgu dosegli ugodne rezultate in tako pokrili izpad dohodka v izvozu. Tudi letos si bodo prizadevali zagotoviti boljši status v reprovrigi in s tem kvalitetno osnovno, vhodno surovino. Pri trženju preko trgovske mreže bodo skušali zagotoviti takšne prodajne pogoje, po kakršnih so poslovali v letu 1985. Tudi v prihodnje bodo veliko pozornosti posvečali konvertibilnemu izvozu, ob tem pa si

bodo skupaj z drugimi izvozniki prizadevali izboriti vsaj enak dohodek, kot ga ustvarjajo s prodajo na domačem trgu, kar naj bi zagotovila tekoča gospodarska politika.

LIKO Vrhnika je v letu 1986 vložil veliko sredstev v nove investicije. V rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnje masivnega pohištva, katere skupna vrednost znaša 1.623.525.000 din, so v letu 1986 vložili 590.008.000 din. Dokončali so rekonstrukcijo la-

kirne linije v Proizvodnji notranjih vrat v Borovnici.

V Prištini so kupili zemljišče, na katerem bodo gradili prodajno skladišče za območje Kosova in Makedonije.

V letu 1986 so aktivirali za 470.035.576 din osnovnih sredstev, vendar so bila nekatera plačana že v letu 1985.

Precej sredstev so namenili tudi za investicijsko vzdrževalna dela, za nakup stanovanj, parcel, za stanovanjske kredite ter za nakup in opremo počitniških zmožljivosti.

Volitve novih delegatov

V teh dneh se izteka štiriletni mandat organom gospodarskih zbornic in splošnih združenj. Izvedene bodo volitve in konstituiranje novih organov in teles zborničnega sistema za naslednje štiriletno mandatno obdobje 1987—1991.

Vse organizacije združenega dela se najprej združujejo v zbornico na medobčinski (regionalni) ravni. V našem primeru gre za notranjsko medobčinsko gospodarsko zbornico, ki ima kot najvišji organ skupščino, ki šteje 51 delegatov, izvoljenih po določenem ključu v organizacijah združenega dela v vseh treh občinah tega območja (Cerknica, Postojna, Ilirska Bistrica).

Delovna organizacija Brest ima v tej skupščini 3 delegatska mesta. Zanje so evidentirani naslednji kandidati:

Vinko Ileršič, direktor Tozd Jelka,

Bogdan Repše, direktor Tozd Pohoštvo in

Alojz Škrabec, vodja razvojne službe.

Skupščina bo izvolila izvršilni odbor notranjske medobčinske gospodarske zbornice. Iz naše delovne organizacije je kot kandidat za člana izvršilnega odbora evidentiran Danilo Mlinar, pomočnik glavnega direktorja.

Skupščina in izvršilni odbor bosta izvolila oziroma imenovala tudi druge svoje organe in telesa (odbore, komisije).

Del zborničnega sistema so tudi splošna združenja, ki pove-

zujejo organizacije združenega dela po panožnem principu. Lesna industrija Slovenije in s tem Brest je povezan v splošno združenje LES. Tudi to ima svojo skupščino kot najvišji organ. Članice imajo v njej po enega delegata in namestnika.

Za delegata Bresta je evidentiran Anton Kraševc, glavni direktor naše delovne organizacije, za namestnika pa Marjan Braniselj, pomočnik glavnega direktorja. Tudi splošna združenja imajo svoje organe in telesa, v katerih bodo tudi delavci iz naše delovne organizacije.

Tako delegate za skupščino medobčinske gospodarske zbornice kot delegata in namestnika za skupščino splošnega združenja izvoli delavski svet delovne organizacije.

Skupščine medobčinskih gospodarskih zbornic in splošnih združenj volijo delegate za skupščino Gospodarske zbornice Slovenije, ki ima spet svoje organe in telesa. Od tu so delegirani še (voljeni ali predlagani) delegati in člani za organe Gospodarske zbornice Jugoslavije in za splošna združenja na zvezni ravni.

J. Frank

Namesto rezultatov zimskih iger SOZDA Slovenijales — zgodnji pomladanski posnetek

Kegljaške novice

V nadaljevanju tekmovanja v II. slovenski ligi — zahodna skupina, so kegljači Bresta odigrali tri tekme, ter se s štirimi osvojenimi točkami povzpeli na drugo mesto, s samo točko zaostanka za vodilnim Triglavom.

Do konca tekmovanja je preostalo še 6 kol, v katerih igralci Bresta kar štirikrat gostujejo (Triglav, SCT, Tomos in Kočevje), tako da lahko le ob ugodnem razpletu računajo na najvišjo uvrstitev.

REZULTATI:

BREST : TOMOS 5466 : 5062
DONIT : BREST 5167 : 5071
BREST : IZOLA 5346 : 5213

LESTVICA PO 8. KOLU:

1. TRIGLAV 12 točk
2. BREST 11 točk

3. GORICA 10 točk
4. SCT LJUBLJANA 10 točk
5. KOČEVJE 8 točk
6. DONIT 6 točk
7. IZOLA 5 točk
8. TOMOS 2 točki

KEGLJAŠKA ZVEZA SLOVENIJE RAZGLASILA NAJBOLJŠE

Kegljaška zveza Slovenije je na priložnostni slovesnosti razglasila najboljše športne kolektive in posameznike, med katerimi je tretje mesto med mladinskimi ekipami pripadlo mladinski ekipi KK Brest, njen član Roman Piletič pa je prav tako tretji med mladinci.

Na skupščini kegljaške zveze Slovenije pa so petim za služnim kegljaškim delavcem

podelili največje republiško priznanje — ZLATI KEGELJ, ki ga je prejel član kegljaškega kluba Brest Franc Gornik.

OBČINSKA KEGLJAŠKA LIGA

Tekmovanje v občinski kegljaški ligi, v kateri nastopa 15 ekip, se je prevesilo v drugo polovico. V vodstvu je še brez poraza ekipa vaške skupnosti Martinjak, ki tudi letos dosega odlične rezultate. Ekipa Bresta, za katero pa ne nastopajo najboljše, je šele na 6. mestu.

LESTVICA:

1. MARTINJAK 18 točk
2. GOZDNA 16 točk
3. KOVINOPLAST 16 točk
4. NOVOLIT 12 točk
5. KARTONAŽA 12 točk
6. BREST 8 točk
7. KEMIKI 8 točk
8. ELEKTRO 6 točk
9. SAP 6 točk
10. AVTOMONTAŽA I. 6 točk
11. GRADIŠČE 6 točk
12. KOVIND 6 točk
13. OBČINA 4 točke
14. AVTOMONTAŽA II 2 točki
15. OBRTNIKI 0 točk

D. Pokleka

puste vodnikov na izpopolnjevanje znanja in naše akcije. Tako bodo kmalu člani vodov več vedeli kot vodniki, vod brez vodnika pa bo kmalu razpadel.

Prav zato pomeni za naše vodnike toliko večje priznanje, če starši s svojo udeležbo na sestanku pokažejo, da podpirajo njihovo delo. S tem bo večja tudi vzpodbuda za delo vnaprej. In prav s te strani nas starši lahko podprejo. Seveda pa bomo sprejeli tudi vsako kritiko z njihove strani. Želimo si tudi več akcij in izletov skupaj s starši.

Sestanek smo sklenili ob prikazovanju diapozitivov z naših akcij in s taborjenja ob Kolpi.

Konec januarja so se taborniki, starejši od 14 let, udeležili petdnevnega zimovanja v Leskovi dolini. Preizkusili so predvsem življenje v zimskih razmerah; izdelali so igluje, hodili na izlete in pohode ter smučali.

Kuhali smo si sami, hrano smo prinesli od doma, a je kljub temu zimovanje stalo posameznika 8.000 din. Na tem zimovanju so si svoje znanje skušali dopolniti predvsem klubovci, saj se ob drugih priložnostih vedno ukvarjajo le z organizacijskimi težavami.

Konec meseca bo ves v znamenju pustovanja. Tudi mi bomo za en dan zamenjali »obrazce«, se spremenili v maskare in zarajali. Najzvirnejše maske bodo seveda nagrajene.

A. Žnidaršič

Veleslalom za občinski pokal

Telesnokulturno društvo Sovica iz Grahovega je v nedeljo, 8. februarja organiziralo tekmo v veleslalomu za občinski pokal. Tekmovanje je potekalo na smučiščih nad Bločicami — na pobočjih Golo in Sovica. Udeležba je bila za podobna tekmovanja rekordna, tako po številu udeležencev kot tekmovalcev. V 18 starostnih kategorijah je nastopilo 226 tekmovalcev, gledalcev pa je bilo še enkrat toliko.

To kaže na razvoj množične telesne kulture, zlasti med mladimi, saj je bilo kar 66 odstotkov udeležencev starih manj kot 16 let.

Tekmovalci so si prizadevali doseči za svoje klubske barve čimboljše rezultate, kar je dajalo prireditvi pravi tekmovalno borbeni duh.

Ob uspešni prireditvi, dobri udeležbi, prekrasnemu vremenu in dobro pripravljeni tekmovalni progji pa se poraja

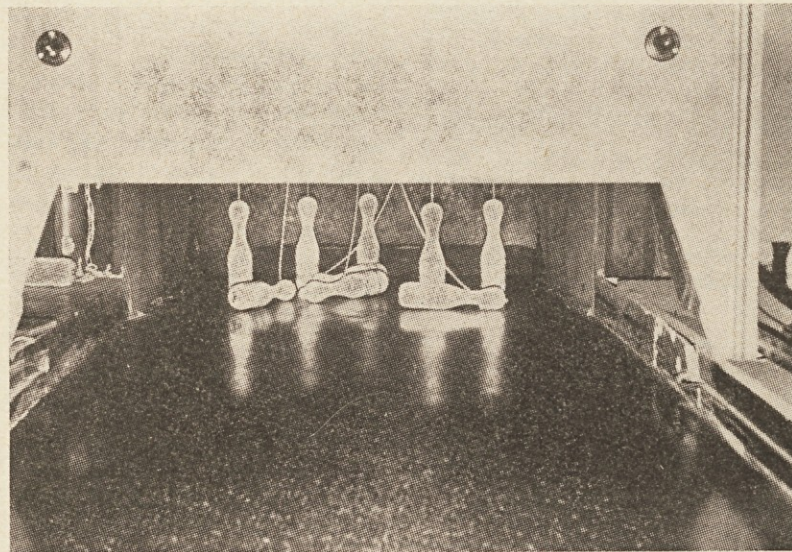
vprašanje, kako naj vso to mlado generacijo obdržimo v tej zagnanosti in ji nudimo pogoje za nadaljnje napredovanje.

Naravne pogoje za to sicer imamo. Boleče pa je spoznanje, da nimamo niti enega urejenega smučišča v celi občini. Ni vlečnic, ustrezno urejenih smučišč, dostopnih cest. O potrebni spremljajoči gostinski ponudbi raje sploh ne govorimo.

Seznam zmagovalcev v vseh 18 starostnih kategorijah bi bil predolg, zato objavljamo le skupne izide po krajevnih skupnostih:

1. KS Grahovo 436 točk
2. KS Loška dolina 376 točk
3. KS Cerknica 258 točk
4. KS Bloke 236 točk
5. KS Rakek 156 točk
6. KS Begunje 45 točk
7. KS Cajnarje 9 točk

F. Kranjc

Taborniške novice

Tudi taborniki smo se poslovili od starega leta. MČ-ji in TT-ji so zarajali in se poveselili na taborniški čajanki, dočakali pa so tudi dedka Mraza, ki je najbolj delovne in pridne nagradil s sladkimi nagradami. Klubovci pa smo silvestrovali v Leskovi dolini — tokrat ne delovno.

Z delom smo začeli že kar na začetku januarja. V petek, 9. januarja smo imeli sestanek s starši naših članov. Udeležilo se ga je 12 staršev, vodniki in vodstvo odredove uprave. Čeprav ta številka ni velika, pa je bila udeležba mnogo večja kot na prejšnjih sestankih, na katere se starši sploh niso odzvali. Na tem sestanku smo skušali našo dejavnost približati tudi staršem naših članov in jih seznaniti s problemi, ki nas tarejo, na drugi strani pa smo prav od njih želeli slišati pripombe na naše delo in predloge za vnaprej. Ugotovili smo, da je so-

delovanje s starši nujno potrebno za dobro delo v naši organizaciji, saj se predvsem s tem krepi zaupanje v vodnike in naše delo.

Taborniško organizacijo v občini vodimo predvsem mladi — največ dijaki in študenti. Vsi skušamo delati resno in kakovostno, vendar pa marsikdaj naletimo na neodobranje, predvsem zaradi naše mladosti. Očitajo nam neresnost, marsikatero »zabavo«, vendar pa pri tem ne pomislijo na to, koliko prostega časa porabimo za delo v odredu, kolikšno odgovornost nosimo, saj moramo skrbeti za vse, tudi za najmlajše člane. Prav tu so včasih najglasnejši starši naših članov, zato tudi ne

Filmi v marcu

3. ob 19. uri ameriški akcijski film — NINDŽA III
3. ob 19.30 ameriški fantastični film — TERMINATOR
3. ob 18. uri avstralski akcijski film — POBESNELI MAX III
3. ob 18. uri ameriški fantastični film — E. T. - VESOLJCEK
3. in 8. 3. ob 19.30 ameriški erotični film — STRASTI
3. ob 19.30 in 8. 3. ob 16. uri ameriška kriminalka — NE DAM SVOJE HČERKE
3. ob 18. uri ameriški akcijski film — NEVARNOST V ZRAKU
3. ob 19.30 ameriški fantastični film — ODISEJA V VESOLJU
3. ob 19.30 jugoslovanska drama — KORMORAN
3. ob 19.30 in 15. 3. ob 16. uri ameriški pustolovski film — ŠINA — KRALJICA DŽUNGLE
3. ob 19. uri in 16. 3. ob 18. uri ameriški fantastični film — ZVEZDNI BOJEVNIK
3. ob 19.30 ameriška kriminalka — PASJA ŽEJA
3. ob 19.30 in 23. 3. ob 18. uri ameriška glasbena komedija — ZADNJA PRILOŽNOST
3. ob 19.30 in 22. 3. ob 16. uri ameriška komedija — PROFESORJI SO ZNORELI
3. ob 19.30 ameriška kriminalka — SUROVA ODISEJA
3. ob 19.30 francoska drama — PREHODNICA IZ ULICE SANS-SOUCI
3. ob 17. uri in ob 19.30 in 29. 3. ob 19.30 ameriški akcijski film KOMANDOS
3. ob 19.30 in 29. 3. ob 16. uri ameriška kriminalka — POLICAJ IZ BEVERLY HILLSA
3. ob 18. uri ameriška kriminalka — FIX — UMOR S TRIKOM

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Ureja uredniški odbor: Srečo DROBNIČ, Vili FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIC, Karmen KANDARF, Peter KOVSCA, Danilo MLINAR, Štefka MIKŠE-ŠEBALJ, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Miran PETAN, Zdravko ZABUKOVEC.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Franc MLAKAR

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za Informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

pustno društvo cerknica

PROGRAM PUSTNIH PRIREDITEV

ČETRTEK, 26. 2. ob 20. uri v gostilni »ZGONC«:
— PRVA JAVNA VAJA SKUPINE »KURJA POUT«

PETEK, 27. 2. ob 20. uri v restavraciji blagovnice CERKNICA:
— 1987. BUTALSKA SKUPŠČINA

SOBOTA, 28. 2. ob 14. uri po ulicah CERKNICE in ob 15. uri v restavraciji CERKNICA:
— karneval najmlajših
— ob 20. uri ples v maskah

NEDELJA, 1. 3. ob 13.30 po CERKNICI:
— PUSTNI KARNEVAL
— ob 16. uri v restavraciji PLES ZA STARO IN MLADO

PONEDELJEK, 2. 3. ob 20. uri v restavraciji CERKNICA:
— PAVLIHOV VEČER — zabava, ples itd.

TOREK, 3. 3. ob 20. uri v restavraciji CERKNICA:
— ZABAVA V MASKAH
— ŽAJFENCA NON STOP

SREDA, 4. 3. ob 15. uri PUSTOV POGREB
Generalni pokrovitelj letošnjih prireditev je ČP Pavliha iz Ljubljane